

د افغانستان بانک
آمریت عمومی سیاست پولی

گزارش ماهوار سیاست پولی

نگاهی مختصر بر تحولات شاخص های سیاست پولی و نظارت امور مالی

قوس 1398

خلاصه گزارش

گزارش ماهوار آمریت عمومی سیاست پولی پیشرفت شاخص های فعلی اقتصاد کلان و آخرین گزارش های ثبات مالی افغانستان را در جریان ماه بطور خلاصه تحلیل، ارزیابی و مورد مطالعه قرار میدهد. این گزارش بر اساس تدوین ارقام مالی و پولی که از آمریت های سیاست پولی، نظارت امور مالی و تادیات د افغانستان بانک جمع آوری گردیده است، تهیه می شود. گزارش ماهوار آمریت عمومی سیاست پولی ارقام اقتصاد کلان از سکتورهای پولی، خارجی، حقیقی و سکتور مالی و نیز ارقام مالی آمریت عمومی نظارت امور مالی را در بر میگیرد که توسط کارمندان این آمریت تدوین و تهیه میگردد.

در ابتدای سال مالی 1398 مقدار پایه پولی 271,804.93 میلیون افغانی بوده و رشد پایه پولی زیر سقف تعیین شده قرار داشته است. بتاریخ 30 قوس 1398، هدف تعیین شده برای پایه پولی 322,878.14 میلیون افغانی بوده و مقدار حقیقی پایه پولی 304,625.71 میلیون افغانی ثبت گردیده است. این رقم به مقدار 18,252.43 میلیون افغانی کمتر از سقف تعیین شده در عین روز بوده که در حدود 12 درصد رشد مثبت را از ابتدای سال مالی نشان میدهد. .

از شروع سال مالی 1398 الی 30 قوس 1398، د افغانستان بانک در حدود 2,430.40 میلیون دالر امریکایی را از طریق روند لیلام اسعار به فروش رسانیده و در مقابل در حدود 189.25 میلیارد افغانی را از بازار جمع آوری کرده است. همچنان، با عرضه اسعار در مارکیت اسعاری به مقدار 42 فیصد مجموع تقاضای اسعاری مارکیت مرفوع گردیده است.

نرخ تورم شاخص عمومی در ماه میزان 1398 کاهش نموده است. نرخ تورم براساس معیار محاسبه سالانه در این ماه به 1.12 درصد رسیده است. در حالیکه این رقم در ماه گذشته 1.85 درصد ثبت گردیده است. فشار های ضد تورمی بالای شاخص عمومی در این دوره در هر دو بخش شاخص مواد غذایی و شاخص مواد غیر غذایی وارد گردیده است.

کسر حساب جاری کشور در ربع سوم سال مالی 1398 نظر به عین ربع سال قبل 20 در صد افزایش نموده است. کسر حساب جاری که در ربع سوم سال مالی 1397 به مبلغ 824.67 ملیون دالر ثبت گردیده بود، در ربع سوم سال مالی 1398 به مبلغ 995.81 ملیون دالر افزایش نموده است. افزایش کسر در حساب جاری بیلانس تادیات عمده تآ ناشی از کاهش عواید صادراتی، کاهش دریافت های خدماتی از قبیل (دریافت های خدمات ساختمانی، خدمات دولتی و خدمات ترانسپورتی) و به همین ترتیب کاهش در کمک های بلاعوض جاری به سکتور دولت می باشد.

مجموع عواید (عواید داخلی و کمکهای خارجی) در ماه عقرب سال مالی ۱۳۹۸ مبلغ 25.58 میلیارد افغانی میباشد، در حالیکه مجموع عواید در ماه میزان 49.13 میلیارد افغانی بوده که 23.55 میلیارد افغانیو یا 47.93% کاهش را نشان میدهد. مجموع عواید از شروع سال مالی الی اخیر ماه عقرب سال مالی ۱۳۹۸ به 327.10 میلیارد افغانی رسیده است که از جمله 155.27 میلیارد و 171.83 میلیارد افغانی آنرا به ترتیب کمک های خارجی و عواید داخلی تشکیل میدهند.

مجموع دارایی های نظام بانکی در مقایسه با سال قبل 4.42 فیصد کاهش داشته و از قرار ماه عقرب سال 1398 بالغ به 293.91 میلیارد افغانی میگردد که در دوره مشابه قبلی (عقرب 1397) بالغ به 307.53 میلیارد افغانی میگردد. مجموع دارایی ها به اندازه 1.23 فیصد در مقایسه با ماه قبلی بابت افزایش سپرده ها صعود نموده است. در حین زمان بررسی جزئیات مجموع دارایی ها نشان میدهد که طلبات بین البانکی بیشتر در حسابات دالری ، مجموع قروض خالص ، سرمایه گذاری ها و سایر دارایی ها از جمله ارقام که افزایش قابل ملاحظه داشته اند، میباشد.

مجموع قروض ناخالص نظام بانکی از قرار عقرب 1398 بالغ به 41.96 میلیارد افغانی میگردد، در مقایسه با دوره مشابه سال قبلی (عقرب 1397) که در آن قروض ناخالص نظام بانکی به 43.66 میلیارد افغانی میرسید، به اندازه 3.90 فیصد کاهش را نشان میدهد. کاهش ذکر شده در مجموع قروض ناخالص نظام بانکی طی دوره یاد شده عمدتاً در اثر تصفیه و حذف قروض میباشد. در حالیکه مجموع قروض ناخالص در مقایسه با ماه قبلی (میزان 1398) به اندازه 1.20 فیصد عمدتاً بابت اعطای قروض جدید، استفاده مزید از قروض اضافه برداشت و افزایش در نرخ دالر در مقابل پول افغانی سیر صعودی دارد.

مجموع سپرده ها که منبع اساسی تمویل در بانکها به شمار میرود متشکل از سپرده های مشتریان و بین البانکی میباشد، که در مقایسه با سال قبل (عقرب 1397) شاهد 4.81 فیصد کاهش است و از قرار ماه عقرب سال 1398، بالغ به 250.00 میلیارد افغانی میگردد. کاهش متذکره در مجموع سپرده ها ناشی از کاهش در سپرده های جاری مشتریان بوده و در سعر دالر صورت گرفته است. این منبع اساسی تمویل در بانکها از ماه گذشته بدینسو به اندازه 1.44 فیصد در اثر افزایش سپرده های جاری مشتریان صعود کرده است.

فهرست مطالب

1. سکتور پولی.....1
- 1.2 انباشت ذخایر خالص ارزی.....2
- 1.3 لیلام اسعار و اوراق بهادار.....2
- 1.4 نرخ مبادله.....7
2. سکتور حقیقی.....10
- تغییرات تورمی بر اساس معیار محاسبه سالانه.....11
- تغییرات تورمی بر اساس معیار محاسبه ماهانه.....14
- تورم هسته.....25
3. سکتور خارجی.....26
- 3.1 بیلانس حساب جاری.....26
- 3.1.1 بیلانس حساب اجناس:.....27
- 3.1.2 بیلانس حساب خدمات:.....27
- 3.1.3 حساب عاید اولیه:.....27
- 3.1.4 عاید ثانوی.....28
- 3.2 حساب سرمایه‌های بیلانس تادیات:.....28
- 4 سکتور مالی.....30
5. سوئیت.....33
6. سکتور بانکی.....33
- 6.1 مجموع دارایی‌ها.....37
- 6.1.1 روند مجموع دارایی‌ها.....40
- 6.2 مجموع قروض.....40
- 6.2.1 رشد ماهانه مجموع قروض.....41
- 6.3 مجموع امانات/ سپرده‌ها.....50
- 6.3.1 رشد ماهانه مجموعه سپرده‌ها.....51
- 6.4 مجموع سرمایه.....52
- 6.5 مفاد.....52
- 6.5.1 به‌طور ماهانه.....52
- 6.5.2 مفادآوری نظام بانکی به‌طور مجموعی (جنوری- نومبر 2019 - جدی 1397- عقرب 1398).....53
- 6.6 سیالیت.....54
- 6.7 وضعیت باز اسعار خارجی.....54

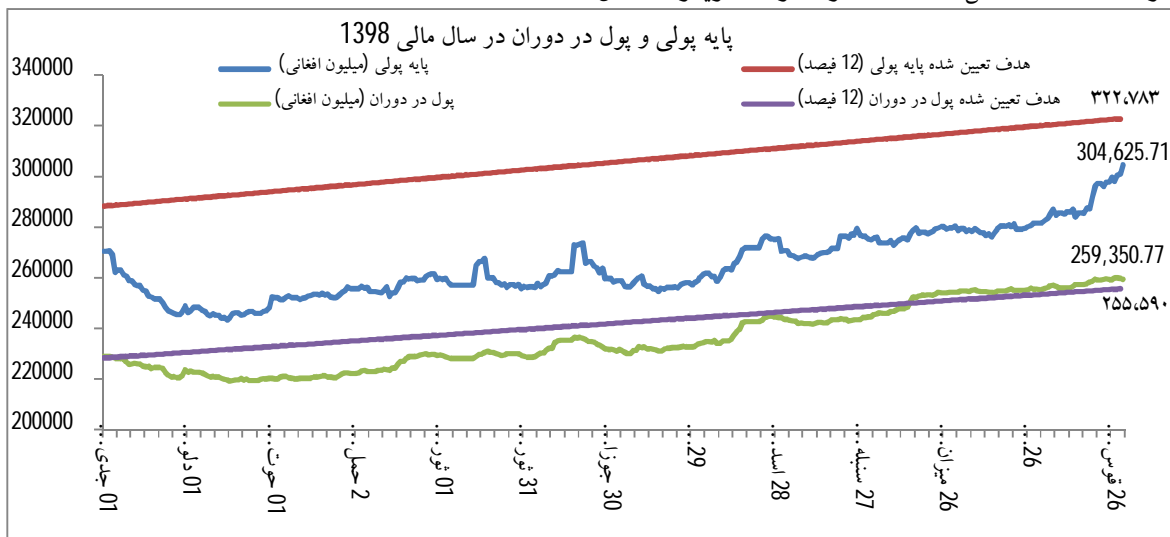
1. سکتور پولی

آمریت عمومی سیاست پولی با در نظر داشت شرایط اقتصادی کشور و در چارچوب کانال های اساسی و مؤثر تقاضای پولی، برنامه مالی دولت (عواید و مصارف بودجوی)، چشم انداز رشد اقتصادی و سطح عمومی قیمت ها در کشور، پلان سیاست پولی د افغانستان بانک را طرح می نماید.

به همین اساس، آمریت عمومی سیاست پولی رشد پایه پولی و پول در دوران را منحنی شاخص ها و اهداف مقداری تعیین نموده و در پلان سیاست پولی برای سال مالی 1398 و توافق رسمی با صندوق وجهی بین المللی پول، رشد آنها را 12 درصد در نظر گرفته است.

در ابتدای سال مالی 1398 مقدار پایه پولی 271,804.93 میلیون افغانی بوده و رشد پایه پولی زیر سقف تعیین شده قرار داشته است. بتاريخ 30 قوس 1398، هدف تعیین شده برای پایه پولی 322,878.14 میلیون افغانی بوده و مقدار حقیقی پایه پولی 304,625.71 میلیون افغانی ثبت گردیده است. این رقم به مقدار 18,252.43 میلیون افغانی کمتر از سقف تعیین شده در عین روز بوده که در حدود 12 درصد رشد مثبت را از ابتدای سال مالی نشان میدهد.

به همین ترتیب، یکی از دست آورد های موفق د افغانستان بانک را میتوان کنترول پول در دوران یاد آوری نمود. پول در دوران که در ابتدای سال مالی 228,205.59 میلیون افغانی بوده است، به تاریخ 30 قوس 1398 هدف تعیین شد بالغ به 255,665.48 میلیون افغانی ثبت گردیده، در حالیکه مقدار حقیقی پول در دوران 259,350.77 میلیون افغانی بوده است. از اینرو، تفاوت مقدار واقعی پول در دوران به اندازه 3,685.29 میلیون افغانی زیادتز از سقف تعیین شده عین روز بوده و در حدود 13.6 درصد رشد مثبت را از ابتدای سال مالی نشان میدهد. دلیل افزایش حجم پولی در گردش و بالا رفتن از سقف تعیین شده را میتوان نشر بانک نوت های جدید در ماه های گذشته و همچنان پرداخت های مصارف دولت به اساس ختم سال مالی یاد آور شد. چگونگی میزان رشد حقیقی و اهداف تعیین شده پایه پولی و پول در دوران برای سال مالی 1398، در گراف زیر نشان داده شده است.

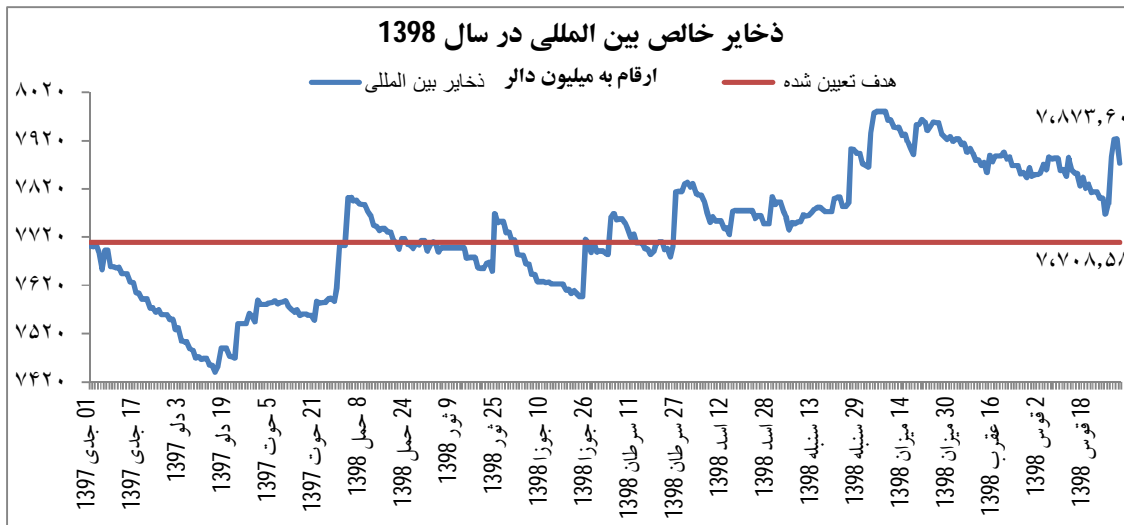
منبع: آمریت عمومی سیاست پولی

1.2 انباشت ذخایر خالص ارزی

طی سالیان اخیر، افزایش ذخایر اسعاری د افغانستان بانک که از جمله شاخص های اساسی اقتصاد ملی پنداشته میشود یکی از دستاوردهای بزرگ در نظام مالی کشور محسوب می گردد. بدون شک، میزان این ذخایر و چگونگی افزایش آن تأثیر مستقیم روی تطبیق بهتر سیاستهای پولی و نیز کنترل شاخص هایی چون نرخ مبادله افغانی، تورم پولی، حفظ ثبات و تعادل بیلانس تأدیات دارد.

در آغاز سال مالی 1398، ذخایر خالص بین المللی افغانستان حدود 7,708.58 میلیون دالر بوده که این رقم در 30 قوس 1398 به 7,873.60 میلیون دالر رسیده و به مقدار 165.01 میلیون دالر افزایش را نسبت به اول سال مالی نشان میدهد.

گراف ذیل روند رشد مقدار ذخایر بین المللی را طی سالهای مالی نشان میدهد.

منبع: آمریت عمومی سیاست پولی

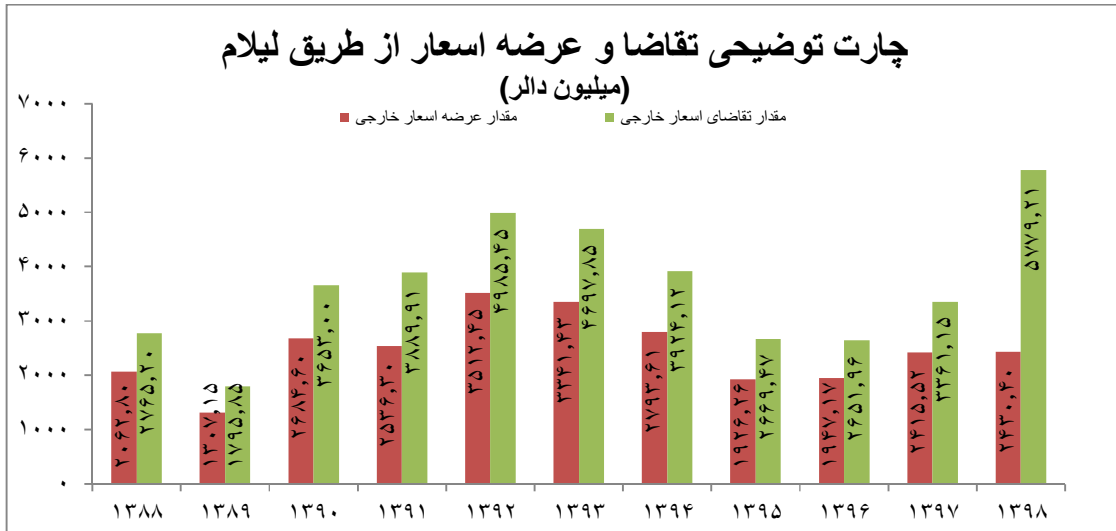
1.3 لیلام اسعار و اوراق بهادار

د افغانستان بانک بمنظور کنترل حجم پول در دوران، پایه پولی و حفظ نرخ تبادل در اقتصاد از دو وسیله (لیلام اسعار و اوراق بهادار) دست داشته خویش استفاده می نماید. قابل ذکر است که پروسه لیلام اسعار هفته سه مرتبه و لیلام اوراق بهادار هفته یک مرتبه انجام می یابد که جزئیات هر یک ذیلاً توضیح میگردد.

فروش ارز

از شروع سال مالی 1398 الی 30 قوس 1398، د افغانستان بانک در حدود 2,430.40 میلیون دالر امریکایی را از طریق روند لیلام اسعار به فروش رسانیده و در مقابل در حدود 189.25 میلیارد افغانی را از بازار جمع آوری کرده است. همچنان، با عرضه اسعار در مارکیت اسعاری به مقدار 42 فیصد مجموع تقاضای اسعاری مارکیت مرفوع گردیده است.

گراف ذیل مقدار عرضه و تقاضای دالر را در طی 11 سال مالی نشان میدهد.

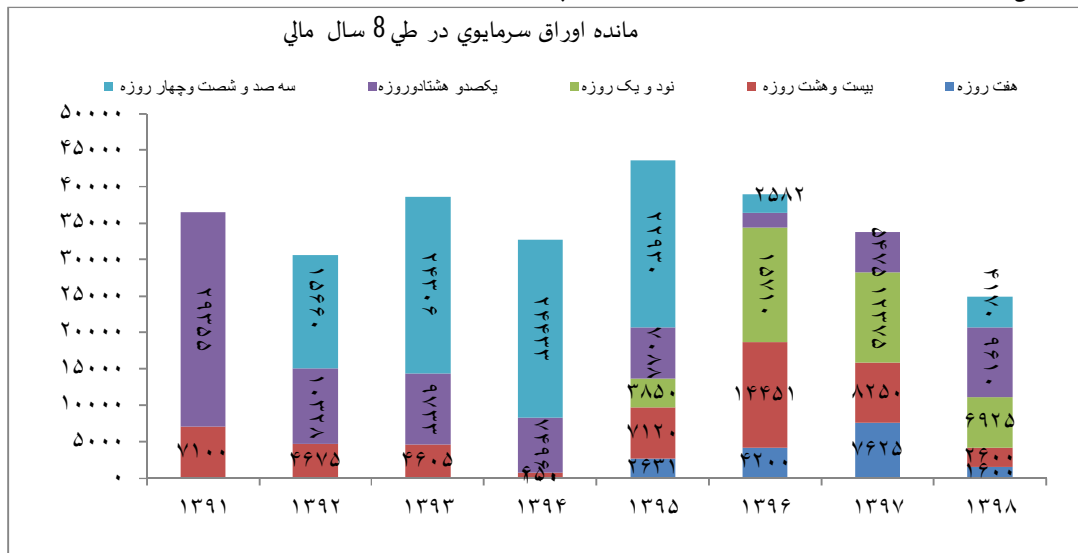
منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

فروش اوراق سرمایوی (مناقصه تکتانه)

اوراق سرمایوی یکی از ابزار های دیگر سیاست پولی است که جهت مهار مقدار نقدینگی و اجرای سیاست پولی توسط د افغانستان بانک استفاده میشود. این وسیله بمنظور جذب بیشتر مازاد نقدینگی از سیستم بانکی، ترویج بازار ثانوی اوراق بهادار، جلوگیری از تورم پولی، تنوع ابزار های سیاست پولی و تشویق بانک های تجارتي به جذب بیشتر سپرده های افغانی از مردم می باشد.

با توجه به وضعیت فوق و جهت تشویق سرمایه گذاری در کشور و دسترسی هر چه بیشتر هموطنان به قرصه، حسب هدایت مقام محترم رهبری بانک، عرضه لیلام اوراق بهادار 364 روزه بتدریج کاهش یافته و همزمان با آن نرخ تکتانه نسبت به سال های گذشته نیز کمتر گردیده است تا بانک ها قرصه دهی شانرا با تکتانه پائینتر و شرایط آسانتر ارایه نمایند.

از آغاز سال مالی 1398 الی 30 قوس، مانده اوراق سرمایوی¹ لیلام شده بالغ بر 24.90 میلیارد افغانی گردیده است. به همین ترتیب، حدود 166.85 میلیون افغانی تکتانه بابت اوراق سرمایوی پرداخت گردیده است.

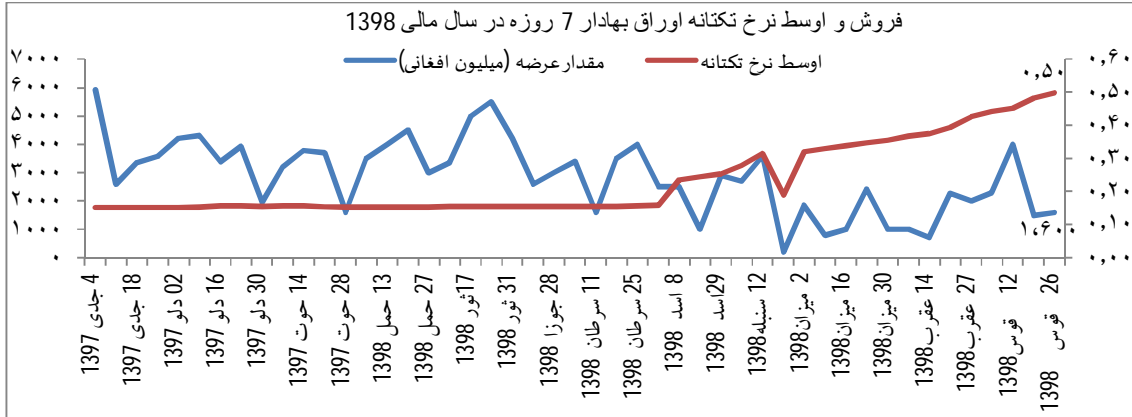

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

¹ . Outstanding

اوراق بهادار هفت روزه

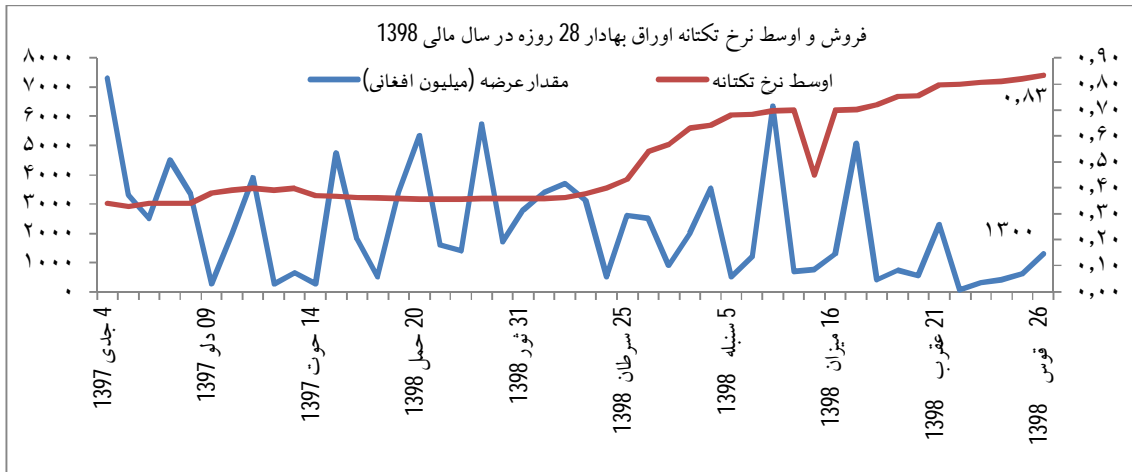
آخرین فروش اوراق بهادار هفت روزه در ماه قوس 1.6 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 0.50 در صد بوده و مقدار مانده این اوراق 1.6 میلیارد افغانی بوده است.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار 28 روزه

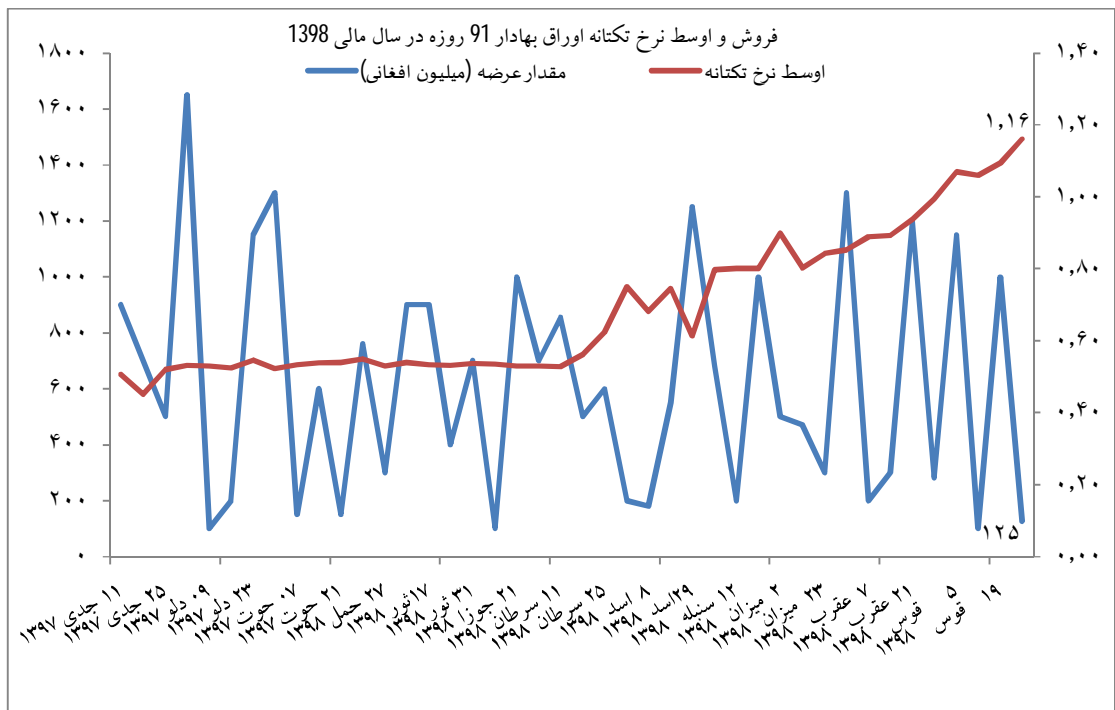
آخرین فروش اوراق بهادار 28 روزه در ماه قوس بالغ بر 1.3 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 0.83 در صد گردیده و مقدار مانده آن 2.60 میلیارد افغانی بوده است.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار 91 روزه

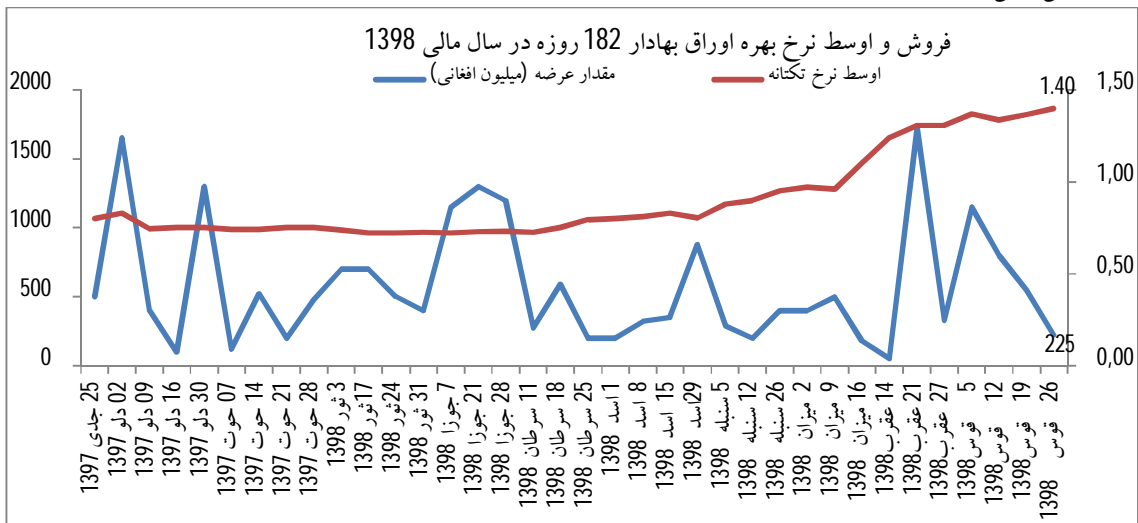
آخرین فروش اوراق بهادار 91 روزه در ماه قوس 0.125 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 1.16 در صد بوده و مقدار مانده آن به 6.9 میلیارد افغانی می رسد.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار 182 روزه

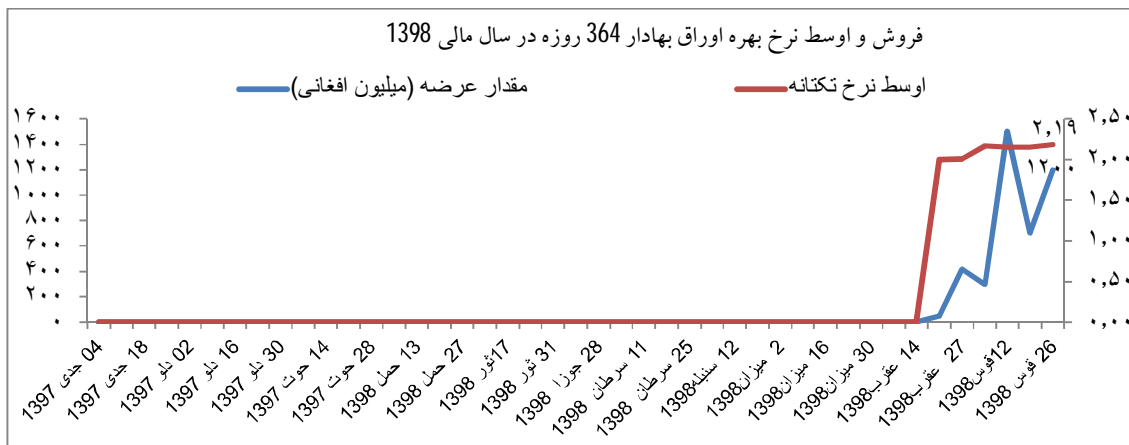
آخرین فروش اوراق بهادار 182 روزه در ماه قوس 0.225 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 1.40 در صد بوده و مقدار مانده آن به 9.610 میلیارد افغانی می رسد.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

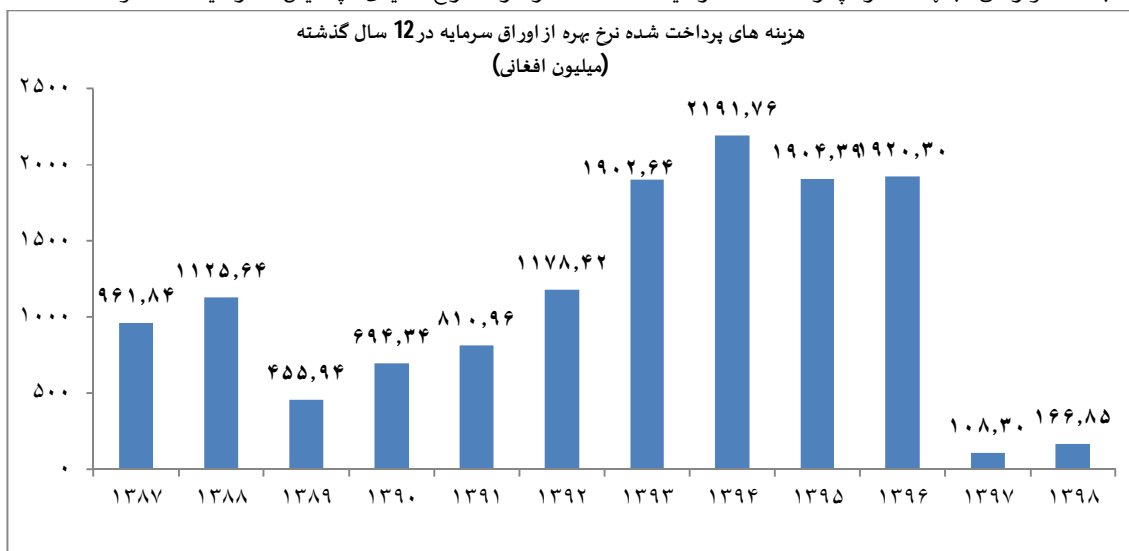
اوراق بهادار 364 روزه

آخرین فروش اوراق بهادار 364 روزه در ماه قوس 1.20 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 2.19 در صد بوده و مقدار مانده آن به 4.17 میلیارد افغانی می رسد.

تکتانه پرداخت شده

در طول 12 سال گذشته د افغانستان بانک مقدار پرداخت تکتانه ای که از بابت اوراق بهادار پرداخت گردید است قرار شرح ذیل چنین ارایه نمود.

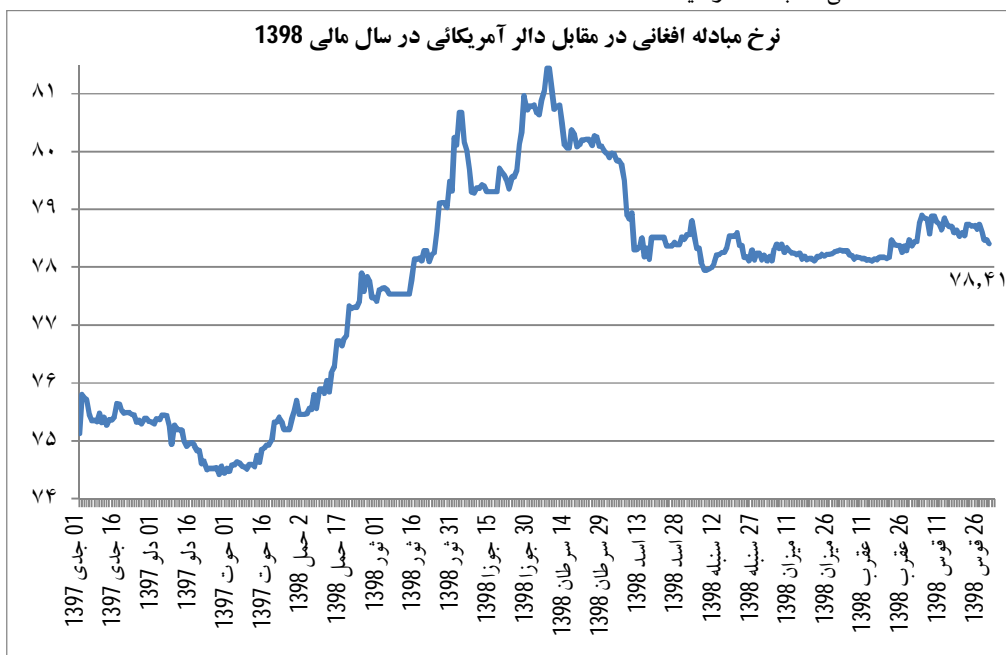

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

1.4 نرخ مبادله

با وجودیکه د افغانستان بانک نرخ مبادله را مورد هدف قرار نمیدهد، نوسانات آنرا با در نظر داشت اهمیت تاثیر آن بالای سایر شاخص های اقتصادی به دقت کامل زیر نظر دارد. در نظام بازار آزاد، نوسانات در نرخ مبادله یک امر طبیعی بوده و عرضه و تقاضا عامل اصلی و تعیین کننده نرخ مبادله در بازار میباشد. طبق آمار موجود، نرخ مبادله افغانی در برابر دالر امریکایی و سایر ارز های عمده بین المللی از ابتدای سال روان مالی تا اکنون شاهد یک سلسله نوسانات بوده است.

از اول سال مالی 1398 الی 30 قوس 1398 نرخ مبادله افغانی در مقابل دالر امریکایی بطور اوسط 77.73 افغانی ثبت گردیده است که در حدود 4.4 درصد کاهش ارزش از ابتدای سال داشته است و همچنان نرخ تبادل در آخر قوس سال مالی 78.41 افغانی ثبت گردیده است.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

جدول شاخص های پولی

سال مالی 1398						سال مالی 1397						اقلام
قوس	عقرب	سنبله	سرطان	جوزا	حوت	قوس	عقرب	میزان	سنبله	جوزا	حوت	
12						6		4		3	-1	سقف پایه پولی (%)
12	3.6	1.19	4.82	-4.5	-5.95	2.00-	7.80	-8.3	-10	-8	-6	رشد حقیقی پایه پولی (%)
304,625.71	281,630.81	275,042.98	258,700.66	259,654.32	255,627.49	309,476.20	250,923.54	253,466.11	293,168.93	253,771.80	260,389.70	رشد حقیقی پایه پولی (میلیون افغانی)
322,878.14	320,027.82	314,327.17	308,436.51	305,491.17	280,267.14	271,804.90	299,420.06	294,890.25	290,360.45	276,318.10	276,318.10	سقف پایه پولی (میلیون افغانی)
259,350.77	255,185.40	244,489.52	233,781.48	231,598.67	222,147.20	256,127.40	227,324.22	229,041.42	225,276.63	226,589.30	215,734.30	رشد حقیقی پول در دوران (میلیون افغانی)
255,665.48	253,408.50	248,894.55	244,230.13	241,897.91	233,785.34	228,205.60	247,804.77	244,055.84	242,631.24	228,685.20	228,685.20	سقف پول در دوران (میلیون افغانی)
7,873.60	7,850.00	7,868.70	7,823.57	7,691.22	7,702.51	7,550.34	7,439.81	7,514.63	7,549.36	7,499.33	7,349.43	رشد حقیقی ذخایر

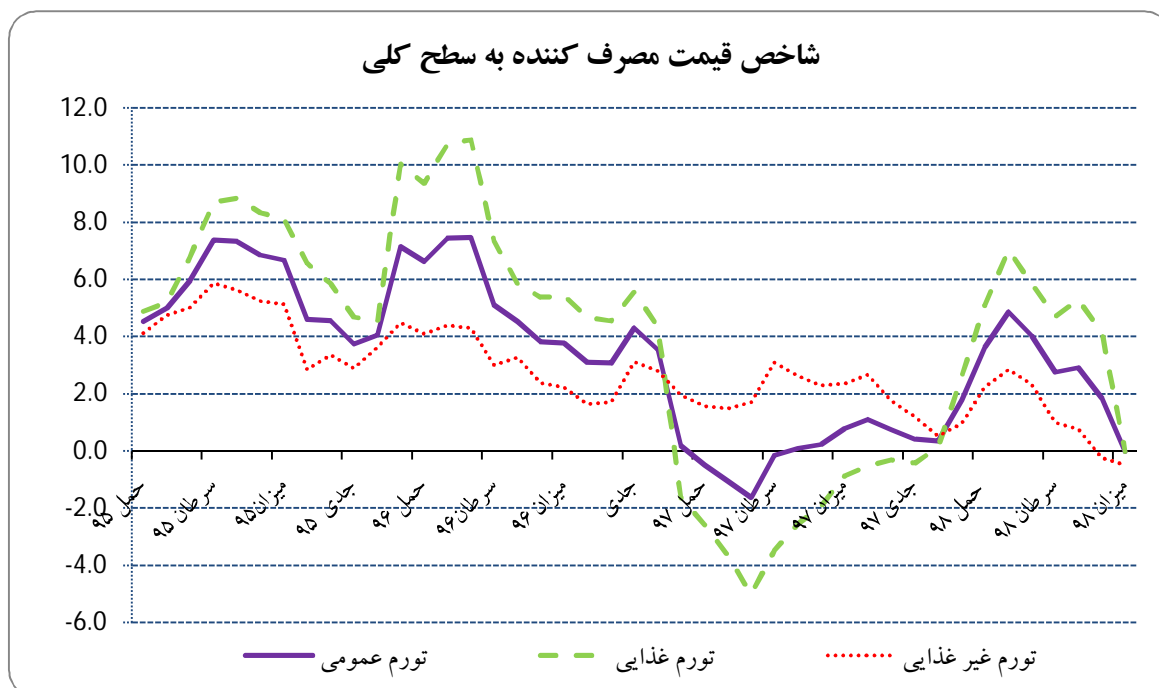
												بين المللي (مليون دالر)
7,708.58	7,708.58	7,708.58	7,708.58	7,708.58	7,684.13	7,708.59	7,501.16	7,451.98	7,402.80	7,250.34	7,301.44	سقف ذخاير بين المللي (مليون دالر)
24.90	23,075	23,920	28,665	27,020	26,665							مانده اوراق بهادار (مليون افغانى)
5,734.43	5,442. 18	2,657. 34	5,672. 74	10,923. 40	5,768. 54	4,625. 81	5,933. 98	5,884. 87	6,136. 46	6,140. 47	6,148. 91	ذخاير الزام ى (ذخاير ر اجبار ى) مليون ن افغان ى

2. سکتور حقیقی

نرخ تورم شاخص عمومی در ماه میزان 1398 کاهش نموده است. نرخ تورم براساس معیار محاسبه سالانه در این ماه به 1.12 درصد رسیده است. در حالیکه این رقم در ماه گذشته 1.85 درصد ثبت گردیده است. فشار های ضد تورمی بالای شاخص عمومی در این دوره در هر دو بخش شاخص مواد غذایی و شاخص مواد غیر غذایی وارد گردیده است. که در ذیل، تغییرات در اجزای شاخص قیمت مصرف کننده در سطح ملی مورد ارزیابی قرار می گیرد.

تغییرات در شاخص قیمت مصرف کننده در سطح ملی				
معیار محاسبه ماهانه		معیار محاسبه سالانه		شاخص ها
میزان 98	سنبله 98	میزان 98	سنبله 98	
0.24	-0.66	1.12	1.85	تورم عمومی
0.18	-0.58	2.85	4.13	مواد غذایی
0.29	-0.74	-0.47	-0.24	مواد غیر غذایی

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

تغییرات تورمی بر اساس معیار محاسبه سالانه

شاخص قیمت مواد غذایی که 47.8 درصد شاخص عمومی را تشکیل میدهد، از 4.13 درصد در ماه سنبله به 2.85 درصد در ماه میزان 1398 کاهش نموده است. این کاهش به دلیل کم شدن اجزای فرعی شاخص مواد غذایی از قبیل قیمت نان و غله، شیر، گوشت، سبزی و شکر می باشد که بیشترین سهم را در کاهش قیمت شاخص مواد غذایی را دارد.

شاخص قیمت نان و غله که 14.6 درصد شاخص عمومی قیمت مصرف کننده را تشکیل می دهد بر اساس محاسبه سالانه از 4.08 درصد در ماه سنبله به 1.31 درصد در ماه میزان کمتر گردیده است. در این اواخر افغانستان بیشتر گندم را از کشور قزاقستان وارد می نماید، بناً افزایش تولیدات گندم در آن کشور باعث کاهش قیمت گندم وارداتی گردیده است. همچنان قیمت گندم در بازار جهانی نیز در دوره تحت به اندازه 6.54- درصد به مقایسه ماه میزان سال گذشته کاهش را تجربه نمود است.

شاخص قیمت گوشت که 7.5 درصد شاخص عمومی را تشکیل میدهد، از 8.79 در ماه سنبله به 7.57 درصد در ماه میزان کمتر گردیده است. این کاهش ناشی از افزایش فارم های مرغداری فعال در کشور بخصوص در ولایات کندهار، بلخ و جلال آباد بوده که منجر به کاهش قیمت گوشت مرغ در کشور شده است، همچنان، کاهش قیمت گوشت در ایران باعث کم شدن قاچاق مواشی از افغانستان به ایران گردیده است که بنوبه خود باعث کاهش قیمت گوشت در داخل کشور گردیده است.

شاخص قیمت سبزیجات 6 درصد شاخص عمومی را به خود اختصاص داده است. از 1.60 درصد در ماه سنبله به 0.50- در دوره تحت بررسی کاهش یافته است. علت اصلی این کاهش ایجاد فارم های گلخانه یی در کشور و کاهش صادرات سبزیجات در این دوره محسوب میگردد. همچنان، سه برابر ساختن تعرفه گمرکی پاکستان بالای 120 قلم جنس صادراتی افغانستان عامل دیگر در افزایش قیمت این جز شاخص می باشد.

بعضی از اجزای دیگر شاخص مواد غذایی از قبیل پوشاک، سرپناه، آب، برق و گاز مایع و رستوران و هتل در این دوره نیز افزایش نموده اند

تغییرات در شاخص مواد غذایی در سطح ملی				
معیار محاسبه ماهانه		معیار محاسبه سالانه		شاخص ها
میزان 98	سنبله 98	میزان 98	سنبله 98	
0.18	-0.58	2.85	4.13	مواد غذایی
0.26	-0.21	1.31	4.08	نان و غله
-0.46	0.38	7.57	8.79	گوشت
0.04	0.29	-0.92	0.27	شیر، پنیر و تخم مرغ
0.61	1.27	-0.71	-0.91	روغن
0.69	-7.31	2.88	-0.30	میوه خشک و تازه
1.19	1.22	-0.50	1.60	سبزی
-3.91	-1.04	6.28	10.28	شیرینی
4.44	0.47	24.01	23.59	مصالحه
1.56	0.15	4.54	4.28	نوشابه غیر الکولی

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

تورم در بخش مواد غیرغذایی کاهش یافته است. با توجه به آمار موجود، شاخص مواد غیرغذایی که در حدود 52.2 درصد شاخص عمومی را تشکیل می دهد در ماه میزان اندکی کاهش یافته و به -0.47 درصد رسیده است، در حالیکه این رقم در ماه گذشته -0.24 درصد ثبت گردیده است. بیشترین کاهش در اجزای غیرغذایی مربوط به شاخص قیمت لوازم منزل، ترانسپورت و اطلاعات و فرهنگ می باشد.

روند تغییر در قیمت لوازم منزل نیز در ماه میزان نزولی نشان داده شده است. شاخص قیمت لوازم منزل که 12 درصد شاخص عمومی را به خود اختصاص می دهد، از 2.97 درصد در ماه سنبله به 1.42 درصد در ماه میزان کمتر گردیده است. این کاهش به دلیل ناامنی های اخیر در کشور و عدم اطمینان نسبت به آینده بوده که سبب گردیده تا تقاضا مردم به اشیای تجملی کاهش نموده و قیمت لوازم منزل را تحت تاثیر قرار دهد در ضمن قیمت ترانسپورت در ماه میزان کاهش نموده است. شاخص قیمت ترانسپورت که 4.3 درصد شاخص عمومی را به خود اختصاص داده است، بر اساس محاسبه سالانه، از -3.86 درصد در ماه سنبله به -6.67 درصد در ماه میزان کاهش نموده است. در دوره تحت ارزیابی قیمت نفت در بازار جهانی 16.7- درصد کاهش نموده است که سبب کاهش قیمت نفت در کشور گردیده است. شاخص قیمت اطلاعات و معلومات که 0.2 درصد شاخص عمومی را تشکیل می دهد، از 2.98 درصد در ماه سنبله به 0.61 درصد در ماه کاهش نموده است. کاهش تقاضا به نشر و چاپ جراید و تصاویر بعد از سپری شدن پروسه انتخابات ریاست جمهوری 1398 یکی از عوامل مهم در کاهش قیمت این شاخص می باشد. بعضی از اجزای دیگر، شاخص مواد غذایی از قبیل پوشاک، سرپناه، آب، برق و گاز مایع و رستوران و هتل در این دوره افزایش نموده است.

تغییرات در شاخص مواد غیر غذایی در سطح ملی				
معیار محاسبه ماهانه		معیار محاسبه سالانه		شاخص ها
میزان 98	سنبله 98	میزان 98	سنبله 98	
0.29	-0.74	-0.47	-0.24	تورم در بخش غیر غذایی
-0.37	-0.25	-1.08	0.28	تباکو
0.72	-1.10	6.02	5.36	پوشاک
1.34	-1.48	-4.07	-5.00	سرپناه
-0.78	-0.34	1.42	2.97	لوازم خانه
0.32	-0.57	5.53	5.47	صحت
-0.94	-0.43	-6.67	-3.86	ترانسپورت
0.12	-0.55	-6.68	-6.63	ارتباطات
-2.07	-0.41	0.61	2.98	اطلاعات و فرهنگ
0.57	-0.36	2.83	1.84	تعلیم و تربیه
0.15	1.34	1.82	1.36	رستوران و هتل
0.74	2.03	6.77	6.15	متفرقه

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

تغییرات تورمی بر اساس معیار محاسبه ماهانه

محاسبه ماهانه نرخ تورم تغییرات را در کوتاه مدت مورد مطالعه قرار می دهد. بر اساس این معیار، نرخ تورم عمومی در ماه میزان 1398 به 0.24 درصد رسیده است، در حالیکه این رقم در ماه سنبله 0.66- درصد محاسبه گردیده است. نرخ تورم در هر دو بخش شاخص مواد غذایی و غیر غذایی افزایش را تجربه نموده و سبب بلند رفتن شاخص عمومی گردیده است.

شاخص مواد غذایی که 47.8 درصد شاخص عمومی را از آن خود ساخته در ماه میزان به 0.18 رسیده است. در حالیکه این رقم در ماه گذشته 0.58- درصد محاسبه گردیده است. این افزایش ناشی از زیاد شدن قیمت در اجزای فرعی این شاخص از قبیل: نان و غله، گوشت، میوه خشک و تازه، نوشابه غیرالکولی و مصاله می باشد. شاخص قیمت نان و غله از 0.21- درصد در ماه سنبله به 0.26 در ماه میزان افزایش نموده است. شاخص قیمت میوه خشک و تازه در ماه میزان 0.69 درصد افزایش نموده است، در حالیکه این رقم در ماه سنبله 1398 در حدود 7.31- درصد ثبت گردیده است. شاخص قیمت مصاله از 0.47 درصد در ماه سنبله به 4.44 درصد در ماه میزان بیشتر گردیده است. همچنان، شاخص قیمت نوشابه غیر الکولی از 0.15 درصد در ماه سنبله به 56.1 درصد در ماه میزان افزایش نموده است.

شاخص مواد غیر غذایی که 52.2 درصد شاخص عمومی را تشکیل میدهد در این دوره تاثیرات تورمی را بالای شاخص عمومی وارد نموده است. بر اساس آخرین آمار بدست آمده از اداره ملی احصائیه و معلومات، نرخ تورم بر اساس محاسبه ماهانه در بخش مواد غیر غذایی در ماه میزان 1398 به 0.29 درصد رسیده است، در حالیکه این رقم در ماه گذشته 0.74- درصد محاسبه گردیده است. افزایش قیمت مواد غیر غذایی در ماه میزان اساساً ناشی از تغییرات در قیمت پوشاک، معالجه و تداوی، سرپناه، معالجه و تداوی می باشد.

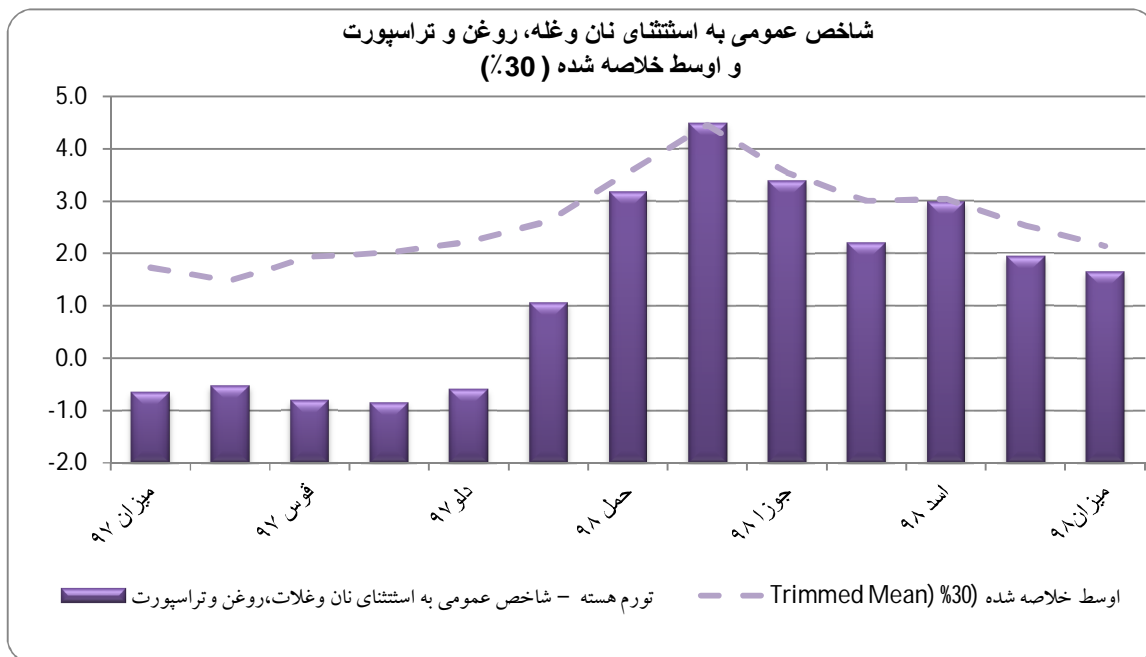
شاخص قیمت پوشاک از 1.10- درصد در ماه سنبله به 0.72 درصد در ماه میزان افزایش نموده است. شاخص قیمت سرپناه در ماه میزان به 1.34 درصد افزایش نموده است، در حالیکه این رقم در ماه گذشته 1.48- درصد ثبت گردیده است. شاخص قیمت معالجه و تداوی از 0.57- درصد در ماه سنبله به 0.32 درصد در ماه میزان بیشتر گردیده است

تورم هسته

هدف از محاسبه نرخ تورم بر اساس این معیار بررسی دقیق و مشخص تغییرات در سطح عمومی قیمت ها می باشد. تورم هسته آنعده از اجزای شاخص را که قیمت شان بصورت سرسام آور تغییر نموده اند و یا هم تغییرات در آن ها بسیار ناچیز می باشد از شاخص بیرون ساخته و بعداً با استفاده از میتود های موجود تغییرات آنرا ارزیابی می نماید. یکی از معیار های مهم تورم هسته عبارت از اوسط خلاصه شده می باشد، که در آن یک فیصدی مشخص از تعداد مجموعی اجزای موجود در شاخص حذف می گردد. در حال حاضر، تورم بر اساس اوسط خلاصه شده در افغانستان بعد از حذف 30 فیصد شاخص عمومی محاسبه می گردد. تورم بر اساس این معیار در ماه میزان در مقایسه با ماه ماقبل آن از 2.53 درصد به 2.14 درصد کمتر گردیده است. معیار دیگر تورم هسته عبارت از "شاخص قیمت مصرف کننده به استثنای نان و غله، روغن و ترانسپورت" می باشد، تورم سالانه بر اساس این معیار از 1.93 درصد در ماه سنبله به 1.66 درصد در ماه میزان کاهش نموده است. این معیار بر اساس محاسبه ماهانه، از -0.88- درصد به 0.28 درصد افزایش نموده است. تغییرات تورمی بر اساس معیار های هسته در جدول و گراف ذیل نشان داده شده است.

تغییرات تورم هسته در سطح ملی		
میزان 98	سنبله 98	شاخص ها
معیار محاسبه سالانه		
2.14	2.53	تورم اوسط خلاصه (Trimmed Mean) (30%)
1.66	1.93	شاخص قیمت مصرف کننده به استثنای نان و غله، روغن و ترانسپورت

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

3. سکتور خارجی

3.1. بیلانس حساب جاری

کسر حساب جاری کشور در ربع سوم سال مالی 1398 نظر به عین ربع سال قبل 20 درصد افزایش نموده است. کسر حساب جاری که در ربع سوم سال مالی 1397 به مبلغ 824.67 میلیون دالر ثبت گردیده بود، در ربع سوم سال مالی 1398 به مبلغ 995.81 میلیون دالر افزایش

نموده است. افزایش کسر در حساب جاری بیلانس تادیات عمده تأ ناشی از کاهش عواید صادراتی، کاهش دریافت های خدماتی از قبیل (دریافت های خدمات ساختمانی، خدمات دولتی و خدمات ترانسپورتی) و به همین ترتیب کاهش درکمک های بلاعوض جاری به سکتور دولت می باشد.

3.1.1 بیلانس حساب اجناس:

ارزش مجموعی واردات (اجناس) کشور در ربع سوم سال مالی 1398 نماینگر کاهش حدود 7 درصدی بوده که از 1575.53 ملیون دالر در ربع سوم سال مالی 1397 به مبلغ 1461.67 ملیون دالر در ربع سوم سال مالی 1398 کاهش نموده است.

و به همین ترتیب ارزش مجموعی صادرات (اجناس) کشور در ربع سوم سال مالی 1398 نشان دهنده کاهش 20 در صدی بوده که از 261.88 ملیون دالر در ربع سوم سال مالی 1397 به مبلغ 209 ملیون دالر در ربع سوم سال مالی 1398 کاهش نموده است .

نوت:

محركات اصلی و اساسی کاهش صادرات اجناس در ربع سوم سال مالی 1398 عبارتند از (کاهش صادرات میوه خشک و میوه تازه، صادرات روغن و صادرات پشم و پوست حیوانات.

محركات اصلی و اساسی کاهش واردات اجناس در ربع دوم سال مالی 1398 عبارتند از کاهش واردات کالاهای صنعتی، کاهش واردات اجناس مصرفی از قبیل (گندم و ارد گندمی، روغن نباتی،، رخت باب، صابون، بوت، سگریت، تلیوزیون، قرطاسیه باب، بایسکل و واردات برق) میباشد.

3.1.2 بیلانس حساب خدمات:

کسر حساب خدمات در ربع سوم سال مالی 1398 حدود 6 در صد افزایش نموده . کسر خالص حساب خدمات که در ربع سوم سال مالی 1397 به مبلغ 175.54 ملیون دالر ثبت گردیده بود در ربع سوم سال مالی 1398 به مبلغ 186.06 ملیون دالر افزایش در کسر حساب خدمات راپور داده شده است.

نوت:

کسر حساب خدماتی در ربع سوم سال مالی 1398 با استفاده از کاهش سه نوع دریافت ها متأثر گردیده است یعنی: دریافت های خدمات ساختمانی، خدمات دولتی و خدمات ترانسپورتی

3.1.3 حساب عاید اولیه:

عواید خالص اولیه کشور در ربع سوم سال مالی 1398 نظر به عین ربع سال گذشته شاهد افزایش حدود 8 درصدی بوده که از 63.34 ملیون دالر در ربع سوم سال

مالی 1398 به مبلغ 68.57 میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی 1398 افزایش نموده است.

3.1.4 عاید ثانیوی :

عواید ثانیوی در کل (کمک های بلاعوض و انتقالات وجوه کارگران) در ربع سوم سال مالی 1398 نظر به عین ربع سال قبل کاهش 37.7 درصدی را نشان داده که از 601.18 میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی 1397 به مبلغ 374.29 میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی 1398 کاهش نموده است..

انتقالات جاری (کمک های بلاعوض):

انتقالات جاری خالص به دولت افغانستان حدود 50 درصد کاهش را نشان داده که از 463 میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی 1397 به مبلغ 232 میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی 1398 رسیده است.

وجوه خالص انتقالی افراد خصوصی:

وجوه خالص انتقالی افراد خصوصی بداخل کشور 3 در صدی افزایش نموده، که از 138.22 میلیون دالر در ربع سوم سال مالی 1397 به مبلغ 142.46 میلیون دالر در ربع سوم سال مالی 1398 افزایش نموده است.

3.2 حساب سرمائیوی بیلانس تادیات:

حساب سرمائیوی بیلانس تادیات که شامل (انتقالات سرمائیوی میباشد)، نشان دهنده کاهش 15 درصدی بوده، که از 456.33 میلیون دالر در ربع سوم سال مالی 1397 به مبلغ 387.5 میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی 1398 رسیده است.

حساب مالی بیلانس تادیات:

حساب مالی (خالص) بیلانس تادیات که شامل سرمایه گذاری مستقیم، سرمایه گذاری غیر مستقیم، دیگر سرمایه گذاری ها و دارائی های ذخیره می باشد از 311 میلیون دالر در ربع سوم سال مالی 1397 به مبلغ 39.23 - میلیون دالر در ربع سوم سال مالی 1398 کاهش نموده رسد.

سرمایه گذاری مستقیم:

سرمایه گذاری مستقیم خارجی از 6.22 میلیون دالر در ربع سوم سال مالی 1397 به مبلغ 3.41 - در ربع سوم سال مالی 1398 کاهش نموده است. و به همین ترتیب، سرمایه گذاری غیر مستقیم (سرمایه گذاری در اسناد قرضه) از 107.08 میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی 1397 به مبلغ 33.81 - میلیون دالر امریکایی در ربع سوم سال مالی 1398 کاهش نموده است.

جدول ۱ : بیلانس تادیات افغانستان به (ملیون دالر امریکائی) :

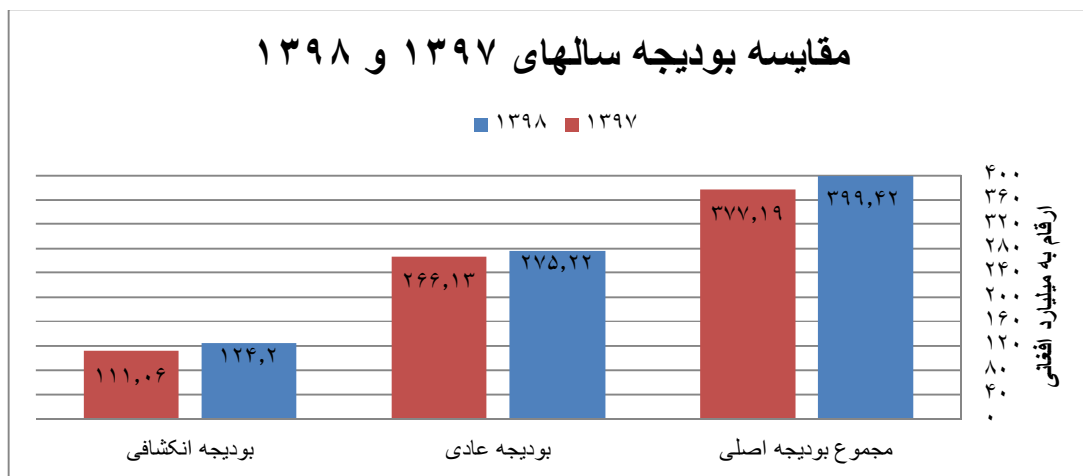
Items / Years	Q1- 97	Q2- 97	Q3 - 97	Q4 - 97	Q1- 98	Q2- 98	Q3-98	%change
Current Account	-1194.09	-734.57	-824.67	-974.93	-1237.27	-747.96	-995.81	20.8%
Credit	984.93	1190.51	1219.74	1151.99	805.23	1021.68	857.69	-29.7%

<i>Debit</i>	2179.02	1925.08	2044.41	2126.92	2042.50	1769.64	1853.50	-9.3%
Goods and Services Account	-1776.51	-1496.23	-1489.19	-1610.43	-1619.95	-1425.76	-1438.67	-3.4%
<i>Credit</i>	335.24	378.06	456.13	442.06	371.01	293.25	352.31	-22.8%
<i>Debit</i>	2111.75	1874.29	1945.32	2052.49	1990.96	1719.01	1790.98	-7.9%
Goods Account	-1590.89	-1418.48	-1313.65	-1397.62	-1458.59	-1322.73	-1252.61	-4.6%
<i>Credit</i>	172.45	146.81	261.88	294.09	182.57	143.60	209.06	-20.2%
<i>Debit</i>	1763.35	1565.29	1575.53	1691.71	1641.16	1466.34	1461.67	-7.2%
Services Account	-185.62	-77.75	-175.54	-212.81	-161.36	-103.03	-186.06	6.0%
<i>Credit</i>	162.78	231.25	194.24	147.97	188.45	149.64	143.25	-26.3%
<i>Debit</i>	348.40	309.00	369.79	360.79	349.81	252.67	329.31	-10.9%
Primary Income Account	22.26	54.54	63.34	50.14	75.48	100.55	68.57	8.3%
<i>Credit</i>	37.01	66.69	114.03	71.26	93.13	111.46	75.53	-33.8%
<i>Debit</i>	14.75	12.15	50.69	21.11	17.66	10.91	6.95	-86.3%
Secondary Income Account	560.16	707.12	601.18	585.36	307.20	577.26	374.29	-37.7%
<i>Credit</i>	612.68	745.76	649.59	638.67	341.08	616.98	429.86	-33.8%
<i>Debit</i>	52.52	38.64	48.41	53.31	33.88	39.72	55.57	14.8%
Current transfers (Official grants)	473.8	586.7	463.0	428.9	165.4	431.9	231.8	-49.9%
<i>Credit</i>	473.8	586.7	463.0	428.9	165.4	431.9	231.8	-49.9%
<i>Debit</i>	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
Personal transfers	86.36	120.42	138.22	156.44	141.80	145.36	142.46	3.1%
<i>Credit</i>	138.88	159.06	186.63	209.75	175.68	185.08	198.03	6.1%
<i>Debit</i>	52.52	38.64	48.41	53.31	33.88	39.72	55.57	14.8%
Capital account	37.70	199.92	456.33	620.45	50.53	238.12	387.50	-15.1%
<i>Credit</i>	37.70	199.92	456.33	620.45	50.53	238.12	387.50	-15.1%
<i>Debit</i>	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
Capital transfers	37.70	199.92	456.33	620.45	50.53	238.12	387.50	-15.1%
<i>Credit</i>	37.70	199.92	456.33	620.45	50.53	238.12	387.50	-15.1%
<i>Debit</i>	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
Financial account	39.1	-27.3	311.3	208.00	3.49	23.86	-39.23	-112.6%
Direct investment	-43.45	-49.75	6.22	8.07	0.02	-6.15	-3.41	-154.9%
Net acquisition of financial assets	-3.78	-4.08	31.18	17.21	8.83	5.84	4.79	-84.6%
Net incurrence of liabilities	39.67	45.67	24.96	9.14	8.81	11.98	8.20	-67.2%
Portfolio investment	44.21	-11.25	107.08	1.18	-18.15	15.57	-33.81	-131.6%
Net acquisition of financial assets	44.21	-11.25	107.08	1.18	-18.15	15.57	-33.81	-131.6%
<i>Net incurrence of liabilities</i>	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
Other investment	32.63	72.01	85.33	114.49	-26.41	-15.97	-158.45	-285.7%
<i>Assets</i>	-2.23	49.57	59.54	107.09	-40.94	-28.73	-105.68	-277.5%
<i>Liabilities</i>	-34.86	-22.44	-25.79	-7.39	-14.54	-12.76	52.78	-304.6%
Reserve Assets	5.70	-38.35	112.65	84.26	48.03	30.40	156.44	38.9%
Net errors and omissions	1195	507	680	562	1190	534	569	-16.3%

4 سکتور مالی

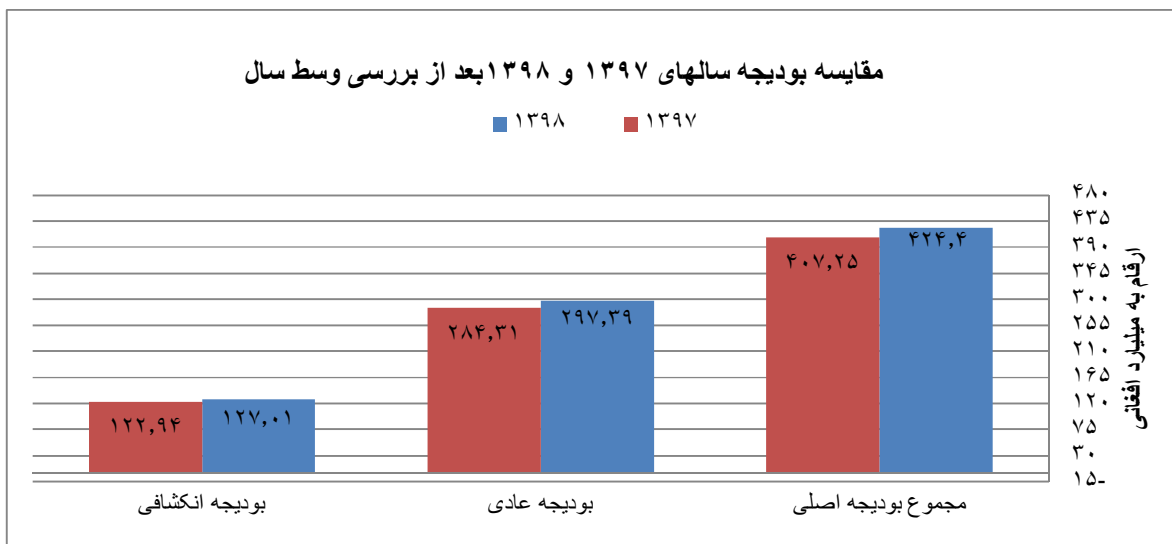
هدف اصلی سیاست مالی، دستیابی به افزایش مداوم جمع آوری درآمد است تا به تدریج از هزینه های عادی و انکشافی که از خارج تامین میگردد تخصیص بودجه در راستای استراتیژی انکشاف ملی افغانستان فراهم شود. علاوه بر این، اهداف دیگر شامل بهبود مدیریت مصارف دولتی، اصلاح سیاستهای مالی، فورمولبندی سیاست مالی، کارایی و مؤثریت شرکتهای، مالیات و اداره گمرک میباشد. طوریکه میدانیم در اقتصاد های در حال توسعه در سراسر جهان عدم تعادل بودجه (کسریبودجه) وجود دارد. در افغانستان مجموع مصارف اصلی بیشتر از عواید داخلی به استثنای کمکهای خارجی است.

در شروع سال مالی 1398 بودیجه اصلی مبلغ ۳۹۹,۴۲ میلیارد افغانی تصویب شده بود که در مقایسه با سال مالی ۱۳۹۷ که مبلغ ۳۷۷,۱۹ میلیارد افغانی بوده است، ۲۲,۲۳ میلیارد و یا ۵,۸۹٪ افزایش را نشان میدهد. از مجموع بودیجه اصلی سال مالی ۱۳۸۹، بودیجه عادی و بودیجه انکشافی هر یک به ترتیب ۲۷۵,۲۲ میلیارد و ۱۲۴,۲۰ میلیارد افغانی منظور شده است.

قابل یادآوری است که بودیجه ملی در جریان سال مالی همیشه قابل تغییر بوده، که به دلیل کمک های غیر اختیاری از طرف کمک کننده ها و یا هم به دلیل بررسی نیم سال بودیجه توسط وزارت مالیه میباشد.

گراف ذیل نشان دهنده آخرین ارقام برای بودیجه سال مالی روان الی اخیر ماه اسد میباشد. تغییراتی که در ارقام ذیل بوجود آمده است به دلیل کمک های غیر اختیاری کمک کننده ها میباشد، درحالیکه بررسی نیمه سال بودیجه سال مالی 1398 از سوی پارلمان تایید گردیده است که بودجه تخمین شده بعد از بررسی وسط سال به مقدار 424.40 میلیارد رسید.

مجموع بودیجه اصلی الی اخیر اسد سال مالی ۱۳۹۸ به ۴۲۴.۴ میلیارد افغانی رسیده است که از آن جمله بودیجه عادی و بودیجه انکشافی هر یک مبلغ ۲۹۷.۳۹ و ۱۲۷.۰۱ میلیارد افغانی را تشکیل میدهد. از شروع سال مالی الی اخیر عقرب بودیجه اصلی به مقدار ۲۸۴,۳۹ میلیارد افغانی افزایش یافته است، همچنان در مقایسه با بودیجه سال مالی ۱۳۹۷ در عین وقت (اخیر عقرب) ۴.۲۱٪ و یا ۱۷.۱۴ میلیارد افغانی افزایش را نشان میدهد.

مجموع عواید (عواید داخلی و کمکهای خارجی) در ماه عقرب سال مالی ۱۳۹۸ مبلغ ۲۵۵.۵۸ میلیارد افغانی میباشد، در حالیکه مجموع عواید در ماه میزان ۴۹۱.۳۳ میلیارد افغانی بوده که ۲۳۵.۵۵ میلیارد افغانیو یا ۴۷.۹۳٪ کاهش را نشان میدهد. مجموع عواید از شروع سال مالی الی اخیر ماه عقرب سال مالی ۱۳۹۸ به ۳۲۷.۱۰ میلیارد افغانی رسیده است که از جمله ۱۵۵.۲۷ میلیارد و ۱۷۱.۸۳ میلیارد افغانی آنرا به ترتیب کمک های خارجی و عواید داخلی تشکیل میدهند.

در ضمن، عواید داخلی در ماه عقرب سال مالی ۱۳۹۸ به ۱۴۸.۸۸ میلیارد افغانی میرسد، در حالیکه عواید داخلی در ماه میزان ۲۰۰.۰۰ میلیارد افغانی بوده است، که ۵.۱۲ میلیارد افغانی و یا ۲۵.۶۱٪ کاهش را نشان میدهد. از طرف دیگر، کمک های خارجی (به

شمول قرضه) از ۱۰۷.۰۰ میلیارد افغانی ۶۳.۲۶٪ برابر با ۱۸.۴۲ میلیارد افغانی در ماه عقرب سال مالی ۱۳۹۸ با ۲۹.۱۳ میلیارد افغانی در ماه میزان کاهش یافته است.

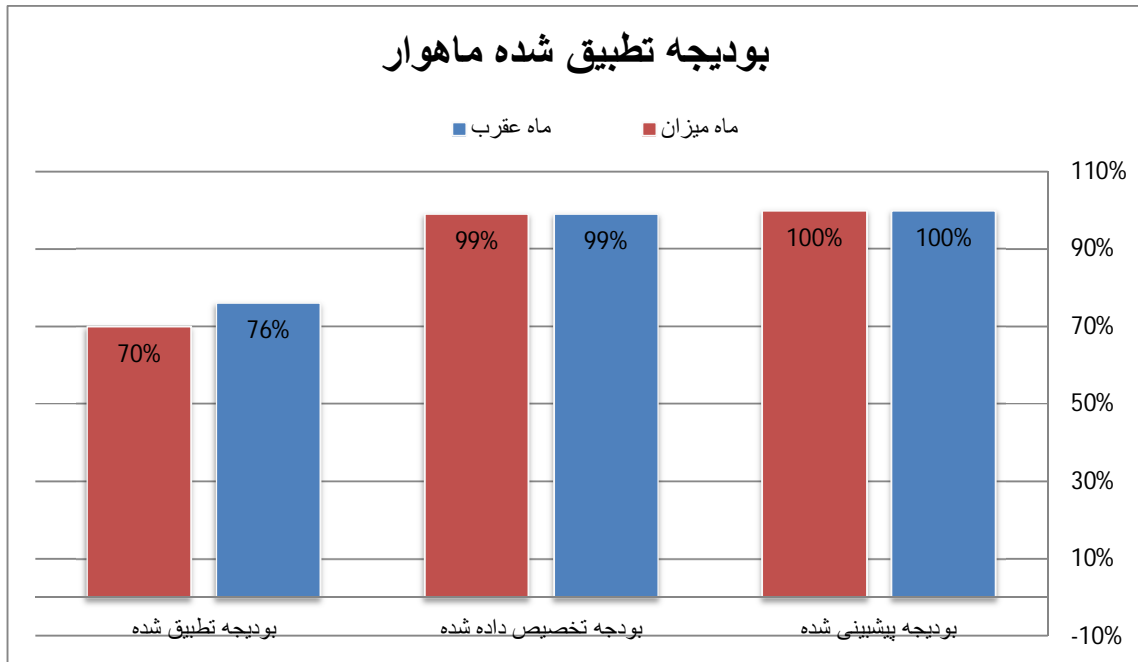
همچنان، مجموع مصارف از شروع سال مالی ۱۳۹۸ الی اخیر ماه عقرب به ۳۳۳.۴۱ میلیارد افغانی رسیده است، که مصارف عادی و مصارف انکشافی هر یک ۲۳۳.۶۲ میلیارد و ۹۹.۸۰ میلیارد افغانی را تشکیل میدهند. مصارف عادی در ماه عقرب ۲۰۰.۰۰ میلیارد افغانی میباشد در حالیکه مصارف مذکور در ماه میزان

سال 29.33 میلیارد افغانی بوده است، کـــه نشان دهنده 9.33 میلیارد افغانی % 31.81 کاهش میباشد. همچنان مصارف انکشافی در ماه میزان سال مالی ۱۳۹۸ به 10.89 میلیارد افغانی رسیده بود، ولی در ماه عقب مصارف انکشافی 11.85 میلیارد افغانی بوده است که نشان دهنده افزایش 0.96 میلیارد افغانی % 8.83 در ماه جاری میباشد.

مشخصات	ماه میزان سال مالی 1398	ماه عقب سال مالی 1398	از شروع سال مالی 1398 الی ختم ماه عقب		تفاوت بین ماهای سنبله و میزان	رشد ماهانه به فیصد
			ارقام به میلیارد افغانی			
مجموع عواید	49.13	25.58	327.10	(23.55)	-47.93%	
عواید داخلی	20.00	14.88	171.83	(5.12)	-25.61%	
کمک های خارجی	29.13	10.70	155.27	(18.42)	-63.26%	
مجموع مصارف	40.22	31.85	333.41	(8.37)	-20.80%	
مصارف عادی	29.33	20.00	233.62	(9.33)	-31.81%	
مصارف انکشافی	10.89	11.85	99.80	0.96	8.83%	

منبع: حسابات مالی وزارت محترم مالیه/جمع آوریو محاسبه ارقام توسط کارمندان آمریت عمومی سیاست

اجرای بودیجه اصلی الی اخیرماه عقب سال مالی ۱۳۹۸ به 76% رسیده است که تخصیصات صادر شده به 99% میرسد در حالیکه در ماه گذشته اجرای بودجه 70% و تخصیصات صادر شده همچنان 99% رسیده بود.

5. سوئفت

Report of (Outward) Transactions from 1/9/ 1398 up to 30/9/1398

Categories	Remitter Parties	Message Type	USD	EUR	SAR	INR	GBP
A	Ministries	MT 103 ,700 & 910	38759606.33	1,037,021.90	6375000	2143369	2,243,441.00
B	Commercial Banks	202	91817140.17	300,000.00			
C	Da Afghanistan Bank	200	154,000,673.69				

Report of (Inward)Transactions from 1/9/ 1398 up to 30/9/1398

Categories	Beneficiary Parties	Message Type	USD	EUR	AED	GBP
A	Ministries	MT 103 ,700 & 910	225,631,675.16	1,840,708.98	2,531,731.00	193600
B	Commercial Banks	202	115,340,923.93			
C	Da Afghanistan bank	200				

به ارزش مجموعی (67655872.61) دلار و به تعداد 4 معامله تبادلوی بانک جهانی به ارزش مجموعی 33577761.14 دلار امریکائی نیز اجرا FX Deal برعلاوه به تعداد 5 معامله تبادلوی گردیده است

6. سکتور بانکی

قرار آخر عقرب 1398 (نومبر 2019) شاخص های عمده مالی نظام بانکی در مقایسه با عقرب 1397 دارای روند نزولی بوده. مجموع دارایی ها، قروض، سپرده ها و سرمایه مالی سکتور بانکی طی دوره یاد شده کاهش نموده اند، که بابت تصفیه و حذف قروض، بسته شدن فرع یک بانک خارجی، پرداخت سود سهم و کاهش سپرده ها بوجود آمده است. این در حالیست که سیالیت نظام بانکی در سطح مناسب قرار دارد، مفادآوری افزایش نموده است اما کیفیت قروض همچنان ضعیف ارزیابی میگردد.

مجموع دارایی های نظام بانکی در مقایسه با سال قبل 4.42 فیصد کاهش داشته و از قرار ماه عقرب سال 1398 بالغ به 293.91 میلیارد

افغانی میگردد که در دوره مشابه قبلی (عقرب 1397) بالغ به 307.53 میلیارد افغانی میگردید. مجموع دارایی ها به اندازه 1.23 فیصد در مقایسه با ماه قبلی بابت افزایش سپرده ها صعود نموده است. در حین زمان بررسی جزئیات مجموع دارایی ها نشان میدهد که طلبات بین بانکی بیشتر در حسابات دالری، مجموع قروض خالص، سرمایه گذاری ها و سایر دارایی ها از جمله اقلام که افزایش قابل ملاحظه داشته اند، میباشد.

مجموع قروض ناخالص نظام بانکی از قرارعقرب 1398 بالغ به 41.96 میلیارد افغانی میگردد، در مقایسه با دوره مشابه سال قبلی (عقرب 1397) که در آن قروض ناخالص نظام بانکی به 43.66 میلیارد افغانی میرسید، به اندازه 3.90 فیصد کاهش را نشان میدهد. کاهش ذکر شده در مجموع قروض ناخالص نظام بانکی طی دوره یاد شده عمدتاً در اثر تصفیه و حذف قروض میباشد. در حالیکه مجموع قروض ناخالص در مقایسه با ماه قبلی (میزان 1398) به اندازه 1.20 فیصد عمدتاً بابت اعطای قروض جدید، استفاده مزید از قروض اضافه برداشت و افزایش در نرخ دالر در مقابل پول افغانی سیر صعودی دارد.

مجموع سپرده ها که منبع اساسی تمویل در بانکها به شمار میرود متشکل از سپرده های مشتریان و بین بانکی میباشد، که در مقایسه با سال قبل (عقرب 1397) شاهد 4.81 فیصد کاهش است و از قرارماه عقرب سال 1398، بالغ به 250.00 میلیارد افغانی میگردد. کاهش متذکره در مجموع سپرده ها ناشی از کاهش در سپرده های جاری مشتریان بوده و در سعر دالر صورت گرفته است. این منبع اساسی تمویل در بانکها از ماه گذشته بدینسو به اندازه 1.44 فیصد در اثر افزایش سپرده های جاری مشتریان صعود کرده است.

نظام بانکی دارای سرمایه کافی بوده، از قرارعقرب 1398 بالغ به 34.86 میلیارد افغانی گردیده به اندازه 11.86 فیصد مجموع دارایی ها را تشکیل میدهد. سرمایه مالی در مقایسه با دوره قبلی (عقرب 1397) به اندازه 4.18 فیصد کاهش تموده که عمدتاً در اثر پرداخت سود سهام و بسته شدن فرع بک بانک خارجی صورت گرفته است.

نظام بانکی افغانستان در یازده ماه گذشته سال مالی 1398 (جنوری الی نومبر 2019)، به مبلغ 1.79 میلیارد افغانی مفاد خالص نموده است که در دوره مشابه قبلی (عقرب 1397) به مبلغ 1.54 میلیارد افغانی مفاد خالص نموده بود. در نتیجه افزایش مفاد نسبت برگشت بر دارایی ها در مقایسه با 0.55 فیصد در عقرب 1397 به 0.60 فیصد در این دوره (عقرب 1398) افزایش یافته است.

سیالیت تمام بانکها در مطابقت با حد اقل تعیین شده بانک مرکزی قرار داشته و از لحاظ وضعیت باز اسعار خارجی، تمام بانکها (به استثنای چهار بانک که از حد تعیین شده بانک مرکزی ± 40 برای اسعار خارجی و ± 20 برای اسعار انفرادی خارجی) دالر و یورو طویل المدت تخطی نموده اند) در مطابقت با حدود تعیین شده دافغانستان بانک می باشند.

از قرار ماه عقرب 1398 نسبت سرمایه مقرراتی تمام بانکها بالاتر از حد اقل تعیین شده بانک مرکزی (12٪ دارایی های عیار شده به اساس خطر) قرار دارند. نسبت سرمایه مقرراتی نظام بانکی در حدود 25.29 فیصد میباشد، که در مقایسه با ماه عقرب سال قبل که به 26.30 فیصد

میرسید، به اندازه 1.01 فیصد کاهش داشته است.

مقدمه

نظام بانکی متشکل از 13 بانک دارای جواز می باشد که از آنجمله 3 بانک دولتی، 7 بانک خصوصی متعارف، 1 بانک اسلامی و متباقی² فروع بانک های خارجی اند. ذیلاً تعداد نمایندگی ها و سایر تسهیلات بانکی موجود در کشور ارائه میگردد.

تعداد	تسهیلات
205	نمایندگی با خدمات کامل
205	نمایندگی با خدمات محدود
359	ماشین های خودکار صرافى (نوع 22)
99	* ³ سایر تسهیلات (نوع 252421)
107	** محلات فروش (نوع 23)
975	مجموعه

جدول 1

² به اساس تصویب شماره 53 مورخ 1397/12/18 شورای محترم عالی دافغانستان بانک جواز فعالیت فرع حیب بانک لمیتد فسخ شده است.

* **سهولت نوع 21:** واحد ایکه صلاحیت طی مراحل ابتدائ قرضه را داشته، اما صلاحیت پرداخت قرضه را ندارد.

سهولت نوع 24: واحد ایکه فقط صلاحیت تادیه پول نقد را داشته مانند پرداخت معاشات کارمندان دولتی و غیر دولتی، و یا سایر تادیات نقدی برای مشتریان بانک.

سهولت نوع 25: واحد ایکه صرف صلاحیت در یافت پولی نقد را از عامه بشکل امانات در حسابات مختلف اشخاص حکمی و حقیقی (معمولاً سفارت خانه ها، هتل ها و غیره) و صدور رسید جهت در یافت پول نقد.

** **سهولت نوع 23:** شبکهای خدماتی در فروشگاهها (تنها مصارف را وضع نموده اما صلاحیت پس انداز را ندارد).

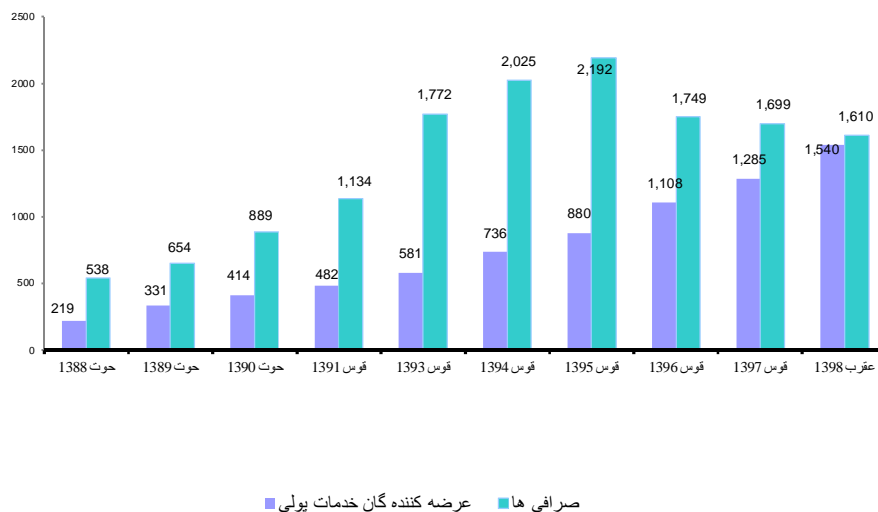
تعداد	کارت ها
671124	کارت بدهی (دبت کارت)
1294	کارت اعتبار (کریڈت کارت)
250245	کارت ای تی ایم (ATM)
4517	ویب سرفر کارت
20292	کارت پیش پرداخت
10132	ماستر کارت
957804	مجموعه

جدول 2

تسهیلات نمایندگی در 33 ولایت کشور بشمول شهر کابل قابل دسترس بوده، در حالیکه خدمات ATM در 28 ولایت، دبت کارت در 31 ولایت کشور و کریڈت کارت در 6 ولایت کشور قابل دسترس می باشد.

ضمناً، تا کنون بطور مجموعی بتعداد 1540 عرضه کنندگان خدمات پولی مجوز و بتعداد 1610 صرافان مجوز در کشور فعالیت مینمایند. از 1540 عرضه کنندگان خدمات پولی مجوز، 263 عرضه کننده خدمات پولی در کابل، 997 عرضه کننده خدمات پولی در سایر ولایات مصروف فعالیت می باشند. برعلاوه، به تعداد 280 نمایندگی های دفتر مرکزی عرضه کنندگان خدمات پولی در شهر کابل و سایر ولایات مصروف فعالیت اند. از 1610 صرافانی های مجوز، 329 صرافانی در کابل، 1274 در سایر ولایات و به تعداد 7 نمایندگی دفتر مرکزی در سایر ولایات کشور فعالیت می نمایند. جهت مشاهده روند عرضه کنندگان خدمات پولی و صرافان به گراف شماره (1) مراجعه گردد.

عرضه کننده گان خدمات پولی و صرافی ها

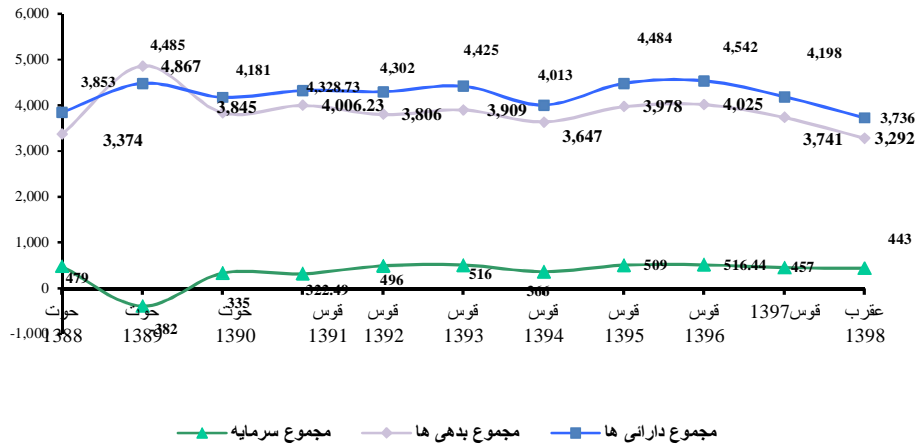
گراف شماره (1)

6.1 مجموع دارایی ها

مجموع دارایی های نظام بانکی از قرار عقرب 1398 بالغ بر 293.91 میلیارد افغانی (3.73 میلیون دالر) میگردد که در مقایسه با 0.98 فیصد رشد دوره قبلی (عقرب 1397)، به اندازه 4.42 فیصد در این دوره کاهش کرده است. کاهش فوق الذکر در مجموع دارایی های نظام بانکی عمدتاً بلاثر برداشت سپرده ها که در سپرده های جاری مشتریان قابل ملاحظه بوده و در سعر دالر صورت گرفته است، بسته شدن فرع یک بانک خارجی و پرداخت سود سهم میباشد. با مرور جزئیات مجموع دارایی ها بنظر می رسد که کاهش در اقلام چون حسابات جاری با دافغانستان بانک، اوراق سرمایوی دافغانستان بانک، حسابات ذخایر اجباری، طلبات بین بانکی (حسابات دالری) و قروض خالص (دالری) قابل ملاحظه میباشد.

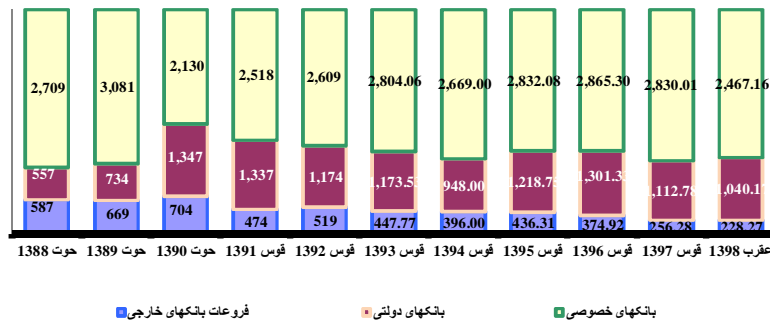
با توجه به افزایش مجموع دارایی ها در سطح گروه های بانکهای خصوصی، بانکهای دولتی و فروع بانکهای خارجی در مقایسه با دوره قبلی (عقرب 1397) به ترتیب شاهد 3.56 فیصد، 4.69 فیصد و 11.80 فیصد کاهش می باشند. از قرار فیصدی مجموع دارایی های نظام بانکی، بانک های خصوصی با سهم 66.04 فیصد در رده اول، بانک های دولتی با 27.84 فیصد سهم در رده دوم و متعاقباً فروع بانکهای خارجی با 6.11 فیصد سهم در رده اخیر قرار دارد. گراف شماره (2) روند رشد مجموع دارایی های نظام بانکی از سال 1388 هجری شمسی الی عقرب سال 1398 ترسیم گردیده است، جهت معلومات بیشتر میتوان به گراف ذیل مراجعه نمود.

روند مجموع دارائی ها، بدهی ها و سرمایه نظام بانکی (به میلیون دالر)

گراف شماره (2)

سهم گروپ های بانکی در مجموع دارایی های سیستم بانکی طی چند سال (ارقام به میلیون دالر)

گراف شماره (3)

در جدول ذیل دارایی های تمام بانکهای تجاری و فروع بانکهای خارجی از قرار فیصدی مجموع دارایی های نظام بانکی ارائه گردیده است:

دارائی های نظام بانکی به ترتیب نزولی از قرار ماه عقرب 1398 (نومبر 2019)			
شماره	بانکها	دارای ها (میلیون افغانی)	فیصدی از قرار مجموع دارای های نظام بانکی
1	بانک بین المللی افغانستان	66,555.44	22.64
2	بانک ملی افغان	40,235.87	13.69
3	عزیزی بانک	39,398.32	13.41
4	پشتنی بانک	22,443.24	7.64
5	افغان یونایتد بانک	19,701.25	6.70
6	نوی کابل بانک	19,161.33	6.52
7	میوند بانک	18,728.61	6.37
8	بانک اسلامی افغانستان	16,866.44	5.74
9	بانک الفلاح لمیتد	13,054.98	4.44
10	غضنفر بانک	11,150.44	3.79
11	فرست مایکرو فایننس بانک	11,123.03	3.78
12	آرین بانک	10,592.69	3.60
13	نشنل بانک آف پاکستان	4,905.27	1.67
	مجموع	293,916.91	100.00

جدول 3

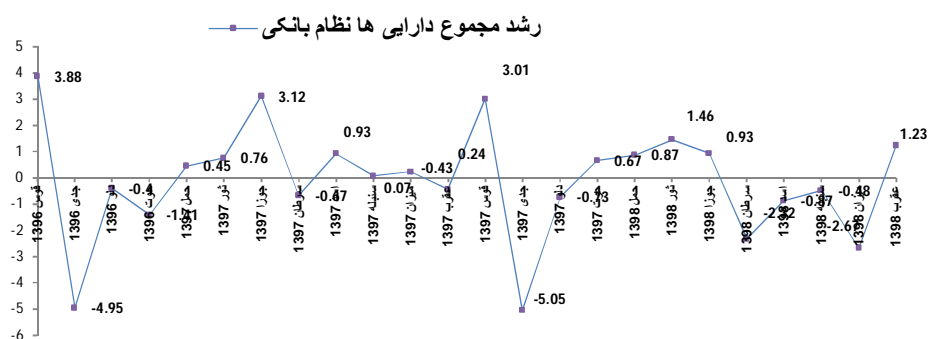
6.1.1

روند مجموع دارایی ها

مجموع دارایی های نظام بانکی در جریان سال مالی 1397 بیشتر دارای روند صعودی بوده که در ماه جوزا و قوس 1397 دارای بیشترین رشد میباشد، که در افزایش طلبات بین بانکی بخصوص در حسابات دالر میباشد. این در حالیست که در جدی 1396 به پایین ترین نقطه کاهش رسیده است که بابت کاهش در پول نقد در خزانه و طلبات بالای دافغانستان بانک که در سپرده های یک شبه و اوراق سرمایه ی دافغانستان بانک قابل ملاحظه بوده صورت گرفته است.

مجموع دارایی های نظام بانکی در مقایسه با ماه گذشته (میزان 1398) به اندازه 1.23 فیصد بابت افزایش در سپرده ها و نرخ دالر در مقابل پول افغانی رشد نموده است. در حین زمان بررسی جزئیات مجموع دارایی ها نشان میدهد ارقام که در آن افزایش به وجود آمده است شامل طلبات بین بانکی (حسابات دالری)، قروض خالص، سرمایه گذاری ها و سایر دارایی ها میباشد.

برای وضاحت بیشتر موضوع در گراف شماره (4) تفصیل رشد دارایی های نظام بانکی ارائه گردیده است.

گراف شماره (4)

6.2 مجموع قروض

مجموع قروض ناخالص نظام بانکی از قرار ماه عقرب 1398 (نومبر 2019) بالغ بر 41.96 میلیارد افغانی (533.34 میلیون دالر) میگردد که 14.28 فیصد مجموع دارایی های نظام بانکی را تشکیل میدهد، و در مقایسه با دوره قبلی (عقرب 1397) که بالغ بر 43.66 میلیارد افغانی میگردد، 14.20 فیصد مجموع دارایی ها را تشکیل میدهد و به اندازه 9.18 فیصد افزایش داشت، در دوره فعلی (عقرب 1398)، به اندازه 3.90 فیصد کاهش را نشان میدهد. کاهش متذکره در مجموع قروض ناخالص نظام بانکی طی دوره یاد شده عمدتاً در اثر تصفیه و حذف قروض صورت گرفته است.

از مجموع قروض ناخالص نظام بانکی، قروض افغانی نظام بانکی بالغ بر 20.79 میلیارد افغانی (264 میلیون دالر) می باشد که 49.54 فیصد

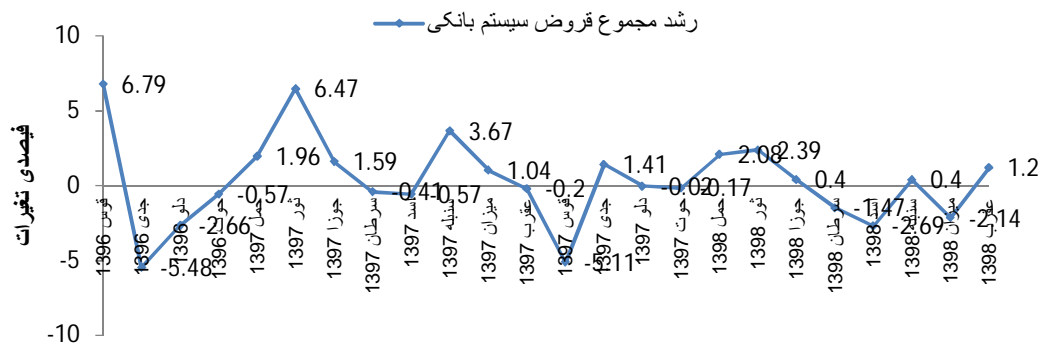
مجموع قروض ناخالص و به اندازه 7.07 فیصد مجموع دارایی های نظام بانکی را تشکیل می دهد که این رقم نظر به دوره قبلی(عقرب 1397) به اندازه 11.80 فیصد افزایش نموده است، افزایش متذکره عمدتاً بابت اعطای قروض جدید میباشد. قروض دالری نظام بانکی بالغ بر 21.10 میلیارد افغانی (268 میلیون دالر) می گردد که 50.28 فیصد مجموع قروض و 7.18 فیصد مجموع دارایی ها را تشکیل داده و به اندازه 15.38 فیصد در اثر حذف و تصفیه قروض نظر به عقرب سال 1397 کاهش کرده است.

باید خاطر نشان ساخت که بانکهای خصوصی در پروسه قرضه دهی با سهم 87.42 فیصد مجموع قروض پیشتاز بوده، بانکهای دولتی با 11.73 فیصد در مقام بعدی و در اخیر فروع بانکهای خارجی با 0.83 فیصد سهم در رده پائینی قرار دارد.

6.2.1 رشد ماهانه مجموع قروض

مجموع قروض ناخالص نظام بانکی در جریان سال مالی 1397 بیشتر دارای روند نزولی میباشد. که در ماه جدی 1396 و قوس 1397 قابل ملاحظه بوده. کاهش متذکر در ماه های یاد شده در حذف و تصفیه قروض صورت گرفته است.

مجموع قروض ناخالص در مقایسه با ماه قبلی ان (میزان 1398) به اندازه 1.20 فیصد بابت اعطای قروض جدید، استفاده مزید از قروض اضافه برداشت و افزایش در نرخ دالررشد نموده است. جهت معلومات بیشتر روند قروض به گراف شماره (5) مراجعه گردد.

گراف شماره (5)

صنف بندی مجموعه قروض نظام بانکی (ارقام به میلیون افغانی)

اقلام	عقرب 1398 (نومبر 2019)	میزان 1398 (اکتوبر 2019)	فیصدی٪ از مجموع قروض ناخالص	٪ رشد
قروض صعب الحصول ⁴	6,338	5,864	15.10	8.08
قروض معکوساً صنف بندی شده ⁵	7,460	7,510	17.78	-0.66
قروض در کتگوری تحت نظر ⁶	5,024	5,465	11.97	-8.06
قروض حذف شده ⁷	7.77	74.94	0.02	-89.63

جدول 4

کیفیت قروض نظام بانکی در اخیر ماه عقرب 1398 همچنان نگران کننده است، قروض صعب الحصول 15.10 فیصد مجموع قروض ناخالص سکتور بانکی را احتوا نموده است، که در مقایسه با ماه قبلی آن از لحاظ مبلغ و فیصدی مجموع قروض افزایش کرده است. افزایش ذکر شده در اثر بدتر شدن وضعیت قروض که به یک بانک مربوط میشود، صورت گرفته است. این در حالیست که قروض صعب الحصول

قروض صعب الحصول قروض صعب الحصول و پیش پرداخت های که مبلغ اصلی/یا تکتانه آن برای مدت 121-480 روز و بیشتر از آن وصول نشده و باقی بماند(مشکوک و خساره)⁴

قروض معکوساً صنف بندی شده دارایی های که مبلغ اصلی دارایی و/یا تکتانه آن برای 120-61 روز وصول نشده و باقی مانده باشد (تحت المعیار)، قروض⁵ صعب الحصول و پیش پرداخت های که مبلغ اصلی/یا تکتانه آن برای مدت 121-480 روز وصول نشده و باقی بماند (مشکوک)

قروض در کتگوری تحت نظر دارایی های که مبلغ اصلی دارایی و/یا تکتانه آن برای 31الی 60 روز وصول نشده و باقی مانده باشد (تحت نظر)

قروض حذف شده قروض صعب الحصول و پیش پرداخت های که اصل مبلغ و/یا تکتانه آنها برای مدت 481 روز یا بیشتر از آن پرداخت نشده باقی بمانند. این کتگوری قروض باید در بیلاتنس شیت بانک برای مدت 12 ماه بمنظور حصول دوباره و صد درصد (100%) تامین جبران خساره نگهداری شده و بعد از سپری شدن 12 ماه از بیلاتنسیت بانک به صورت انی حذف میگردد.

20.10 فیصد سرمایہ مقرراتی سکتور بانکی را تشکیل میدهد. از جمله 15.10 فیصد قروض صعب الحصول 12.80 فیصد ان (84.75 فیصد مجموع قروض صعب الحصول و 17.43 فیصد مجموع سرمایہ مقرراتی سکتور بانکی) آن مربوط به سه بانک خصوصی میباشد. ضمناً، این بانکها در مجموع 56.75 فیصد مجموع قروض ناخالص و 26.79 فیصد سرمایہ مقرراتی نظام بانکی را احتواء مینماید. در ضمن نسبت قروض صعب الحصول خالص نظام بانکی 6.13 فیصد میباشد.

از مجموع 6.33 میلیارد افغانی قروض صعب الحصول به مبلغ 6.21 میلیارد آن مربوط بانکهای خصوصی میباشد، که 14.81 فیصد مجموع قروض ناخالص نظام بانکی (98.04 فیصد مجموع قروض صعب الحصول نظام بانکی) را تشکیل میدهد و به مبلغ 124 میلیون افغانی آن مربوط یک بانک دولتی که 0.30 فیصد مجموع قروض ناخالص نظام بانکی (1.96 فیصد مجموع قروض صعب الحصول نظام بانکی) را احتوا نموده است.

قروض متوسط، کوچک و قروض نظام بانکی (ارقام به میلیون افغانی)

اقلام	سنبه 1398	جوزا 1398	فیصدی٪ از مجموع قروض ناخالص
قروض متوسط	1,191	1,182	2.71
قروض کوچک	956	1,062	2.17
قروض خرد (Micro)	4,520	4,855	10.27

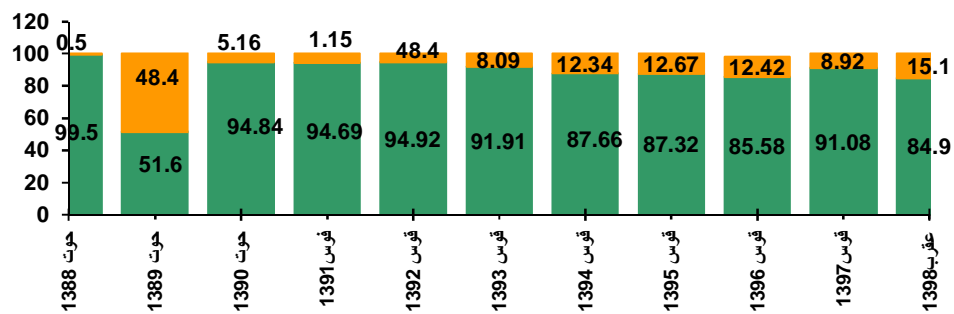
جدول 5

در جدول ذیل تفکیک قروض ناخالص نظام بانکی از قرار ماه عقرب 1398 ارائه گردیده است.

بانک	قروض ناخالص (ارقام به میلیون افغانی)
بانکهای دولتی	4925.80
بانکهای خصوصی	36686.15
فروع بانکهای خارجی	350.90

جدول 6

نسبت قروض صعب الحصول بر مجموع قروض ناخالص

■ قروض قابل حصول ■ قروض صعب الحصول

گراف شماره (6)

به اساس ارقام ماه عقرب 1398 توزیع قروض در ولایات وبه اساس ارقام ماه سنبله 1398 در سکتورهای مختلف در جدول ذیل ارائه گردیده است. در توزیع جغرافیائی و نهادی قروض نظام بانکی تنوع صورت نه گرفته است، ولی توقع می‌رود که باگذشت زمان توزیع قروض متنوع گردد.

توزیع قروض در ولایات (از لحاظ جغرافیائی) در جدول ذیل ارائه گردیده است:

شماره	ولایات	مبلغ قرضه (به میلیون افغانی)	از قرار فیصدی مجموع قروض
1	کابل	30,607.65	72.94
2	بلخ	3,871.85	9.23
3	هرات	3,001.94	7.15
4	بادغیس	1,311.84	3.13
5	کندهار	715.01	1.70
6	بدخشان	467.32	1.11
7	بغلان	394.93	0.94
8	فاریاب	259.93	0.62
9	بامیان	248.04	0.59
10	جوزجان	241.00	0.57
11	پروان	173.52	0.41
12	ننگرهار	163.93	0.39
13	سرپل	157.81	0.38
14	سمنگان	141.01	0.34
15	تخار	124.45	0.30
16	کندهار	74.70	0.18
17	سایر	7.92	0.02
	مجموعه	41,962.85	100.00

جدول 7

توزیع سکتوری قروض در جدول ذیل از قرار ماه سنبله سال 1398 به تفصیل ارایه میگردد:

سکتور	فیصدی از قرار مجموع قروض
1	رهنی و تعمیراتی
	8.22%
	ساختمانی و تعمیراتی
	8.22%
2	پروژه های زیربنائی
	انرژی
	0.08%
	سرک و راه آهن
	2.74%
	بند ها
	0.37%
	معادن
	0.49%
	سایر پروژه های زیربنائی
	5.23%
3	تولیدات و صنعت
	تولیدات فلزی چرمی پلاستیکی لاستیکی چوبی و کاعذی
	4.43%
	تولیدات و صنایع ماشینی خدمات
	4.04%
	سمنت وسایل و موادساختمانی
	2.35%
4	تجارت
	نساجی
	1.85%
	تجارت عمده
	4.66%

0.25%	ماشین الات	
12.73%	پتروولیم و روغنیات	
1.73%	پرزہ جات	
2.68%	وسایل برقی	
3.78%	سمنت و مواد ساختمانی	
7.05%	مواد غذائی	
8.48%	سایر اقلام	
2.95%	تجارت های پرچون	
19.94%	خدمات	5
0.03%	تعلیم و تربیه	
2.49%	هوتل و رستوانت	
6.49%	مخابرات	
4.00%	ترانسپورت زمینی	
0.98%	ترانسپورت هوائی	
1.47%	صحت و بهداشتی	
1.85%	نشریات مطبوعات و چاپخانه ها	
2.65%	سایر خدمات	
3.57%	زراعت، مالداری و فارم	6

0.42%	زراعت	
3.15%	مالداری و فارم	
2.40%	قروض مصرفی	7
0.00%	قروض رهنی مسکونی به اشخاص انفرادی	8
100.00%	مجموعه	

جدول 8

جزئیات عمومی شرکاء مسفء در کشور نظر به ماه سنبله 1398 از لحاظ تعداد مؤسسات در مرکز، ولایات، و ناحیه ها و همچنان از نظر

تعداد مشتریان، مقروضین، مبالغ قروض، فیصدی مشتریان اناث، مقروضین اناث، وغیره در جدول ذیل ارائه گردیده است:

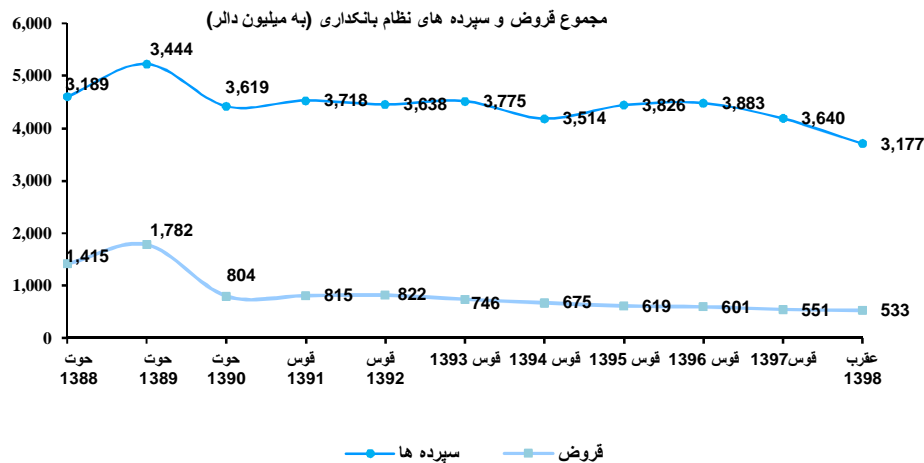
4	تعداد شرکا مسفا
14	ولایات
82	ولسوالی
271,045	مشتریان
132,029	مقروضین
1,385,223	تعداد قروض اعطاء شده
95.99	مبلغ قروض اعطاء شده (میلیارد افغانی)
132,029	تعداد قروض باقی مانده
8.39	مجموعه قروض ناخالص باقی مانده (میلیارد افغانی)
2.76	پس انداز باقی مانده رضاکارانه مشتریان (میلیارد افغانی)
29.7	فیصدی مشتریان اثاث
47,711	مقروضین زن
1.62	قروض در قرا و قصبات (میلیارد افغانی)
6.77	قروض در شهرها (میلیارد افغانی)
www.misfa.org.af	منبع و مأخذ

جدول 9

6.3 مجموع امانات/ سپرده ها

سپرده ها منبع اساسی تمویل و بزرگترین بخش بدهی های نظام بانکی را احتواء نموده و متشکل از سپرده های مشتریان و سپرده های بین بانکی میباشد، که از قرار ماه عقرب سال 1398 بالغ بر 250.00 میلیارد افغانی (3.17 میلیارد دالر) گردیده، 96.51 فیصد مجموع بدهی های نظام بانکی را تشکیل میدهد. و در مقایسه با 262.64 میلیارد افغانی (3.47 میلیارد دالر) و 1.58 فیصد افزایش در دوره قبلی (عقرب 1397) به اندازه 4.81 فیصد در این دوره (عقرب 1398) کاهش نموده است. از مجموع سپرده ها، سپرده های مشتریان بالغ بر 244.18 میلیارد افغانی (3.10 میلیون دالر) گردیده و 97.67 فیصد مجموع سپرده ها احتوا نموده است. در ضمن به اندازه 5.21 فیصد طی دوره یاد شده کاهش نموده است. کاهش متذکره در مجموع سپرده ها عمدتاً ناشی از برداشت ها توسط مشتریان که در نوع جاری قابل ملاحظه بوده و در سعر دالر صورت گرفته است، میباشد.

سپرده های افغانی مشتریان نظام بانکی بالغ بر 71.67 میلیارد افغانی (911 میلیون دالر) گردیده که 29.35 فیصد مجموع سپرده های مشتریان نظام بانکی را تشکیل داده و نظر به دوره قبلی (عقرب 1397) به اندازه 0.85 فیصد کاهش یافته است. سپرده های دالری مشتریان نظام بانکی بالغ بر 158.68 میلیارد افغانی (2.01 میلیارد دالر) گردیده که 64.98 فیصد مجموع سپرده های مشتریان نظام بانکی را تشکیل داده و نظر به دوره قبلی (عقرب 1397) به اندازه 5.19 فیصد کاهش کرده است که از بابت کاهش درر سپرده های دالری طی دوره یاد شده میباشد. بانکهای خصوصی بلندترین سهم یعنی 67.15 فیصد مجموع سپرده های نظام بانکی را احتواء نموده و فیصدی سهم بانک های دولتی و فروع بانکهای خارجی بالترتیب 26.93 فیصد و 5.91 فیصد مجموع سپرده های نظام بانکی را تشکیل میدهند. روند مجموع سپرده ها و مجموع قروض در جدول ذیل ترسیم گردیده است.

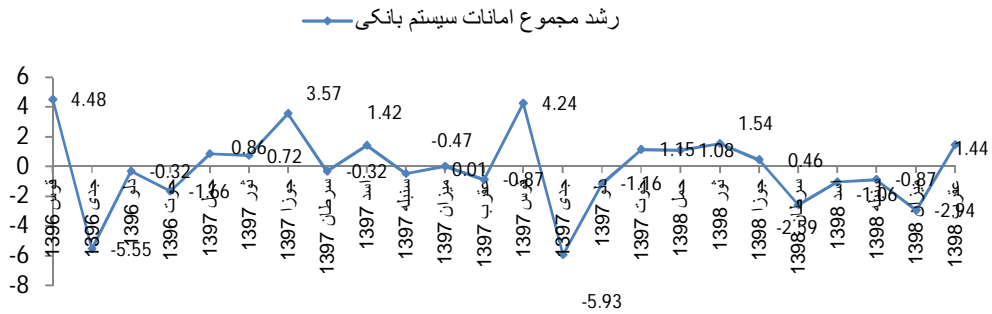

گراف شماره (7)

6.3.1 رشد ماهانه مجموعه سپرده ها

مجموع سپرده های نظام بانکی طی سال مالی 1397 بیشتر دارای روند صعودی بوده. که در ماه جوزا و قوس 1397 قابل ملاحظه می باشد و در اثر افزایش در سپرده های جاری مشتریان بوجود آمده است.

مجموع سپرده های نظام بانکی در ماه فعلی در مقایسه با ماه قبلی آن به اندازه 1.44 فیصد در اثر افزایش در سپرده های جاری مشتریان رشد کرده است. در گراف شماره (8) روند رشد مجموع امانات نظام بانکی جهت وضاحت بیشتر ارائه گردیده است.

گراف شماره (8)

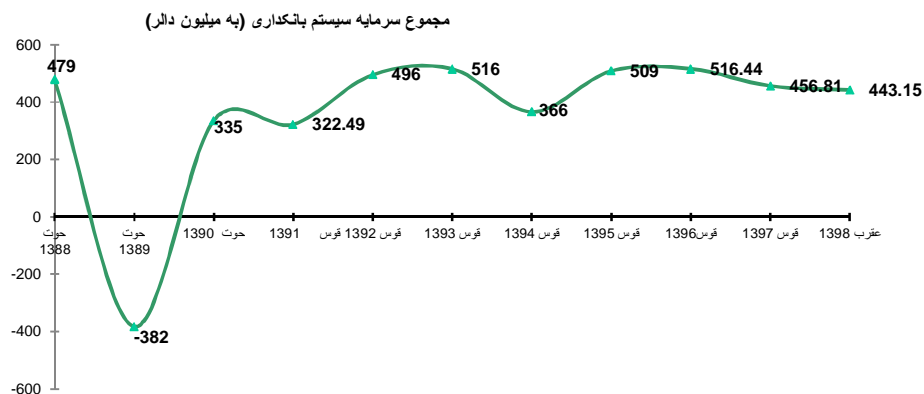
ترکیب امانات در اخیر ماه عقرب 1398 (میلیون افغانی)			
مجموع سپرده ها	سپرده های بین البانکی	سپرده های مشتریان	شاخص
179356.05	2329.74	177026.31	جاری
19665.63	3478.20	16187.43	میعادى
50983.04	7.45	50075.59	پس انداز
250004.72	5815.39	244189.33	مجموعه

جدول 10

6.4 مجموع سرمایه

نظام بانکی دارای سرمایه کافی می‌باشد، که به اندازه 11.86 فیصد مجموع دارایی‌ها را تشکیل می‌دهد. سرمایه مالی نظام بانکی به اساس ماه عقرب سال 1398 بالغ بر 34.86 میلیارد افغانی (443.15 میلیون دالر) می‌گردد، که در مقایسه با دوره قبلی (عقرب 1397) که بالغ بر 36.39 میلیارد افغانی (480.78 میلیون دالر) می‌گردید، به اندازه 4.18 فیصد کاهش را نشان می‌دهد، که عمدتاً در اثر پرداخت سود سهام و بسته شدن فرع یک بانک خارجی می‌باشد. به همین ترتیب، فیصدی نسبت سرمایه مقرراتی نظام بانکی 25.29 فیصد می‌باشد که در مقایسه با 26.30 فیصد در عقرب 1397 به اندازه 1.01 فیصد کاهش را نشان می‌دهد.

از قرار ماه عقرب 1398 نسبت سرمایه مقرراتی تمام بانکها بالاتر از حد اقل تعیین شده بانک مرکزی قرار دارند.

گراف شماره (9)

6.5 مفاد

6.5.1 به طور ماهانه

نظام بانکی در ماه جاری (عقرب 1398 - نومبر 2019) به مبلغ 102 میلیون افغانی مفاد خالص نموده است، که در مقایسه ماه قبلی به مبلغ 147 میلیون افغانی کاهش نموده است. از جمله 13 بانک بطور مجموع چهار بانک در ماه فعلی (عقرب 1398) جمعاً به مبلغ 214 میلیون افغانی ضرر نموده اند که در ماه گذشته (میزان 1398) این تعداد به سه بانک میرسید و به مبلغ 42 میلیون افغانی ضرر نموده بود. مفاد نظام بانکی در ماه فعلی عمدتاً بابت افزایش در جریان خساره (که در یک بانک قابل ملاحظه بوده و ناشی از وخیم شدن وضعیت قروض ان بانک میباشد)، مصارف عملیاتی و کاهش در مفاد بابت ارزشگذاری مجدد دارایی‌های اسعار خارجی و مفاد بابت سرمایه گذاری‌ها کاهش کرده است. این در حالیست که مفاد تکتانه خالص و مفاد به غیر از تکتانه که عمدتاً بابت فیس ضمانت‌های بانکی و حصول قروض

میباشد، افزایش داشته است اما مصارف مالیات در جریان ماه کاهش کرده است.

میدیان یا ارزش وسطی (Spread) یا تفاوت میان تکتانه قروض و تکتانه امانات جدید که سنجش مثریت عملیاتی بانک میباشد در ماه فعلی 11.94 فیصد میباشد که در مقایسه با ماه قبلی (میزان 1398) به اندازه 2.09 فیصد کاهش دارد. سپرید چهار بانک در ماه جاری (عقرب 1398) پاینتر از میدیان نظام بانکی قرار دارد، و برای پنج بانک (Spread) قابل محاسبه نمی باشد.⁸

6.5.2 مفادآوری نظام بانکی به طور مجموعی (جنوری- نومبر 2019 – جدی 1397- عقرب 1398):

از لحاظ مفادآوری در یازده ماه گذشته سال مالی 1398 (جنوری الی نومبر 2019) نظام بانکی در مفاد قرار دارد. نظام بانکی در این دوره به مبلغ 1.79 میلیارد افغانی (22.77 میلیون دالر) مفاد خالص نموده است، در حالیکه در دوره مشابه قبلی نظام بانکی به مبلغ 54.1 میلیارد افغانی مفاد خالص نموده بود، که بهبود را نشان میدهد. در نتیجه مفاد فوق الذکر نسبت برگشت بر دارایی ها در مقایسه با 0.55 فیصد در عقرب 1397 به 0.60 فیصد در این دوره (عقرب 1398) افزایش نموده است.

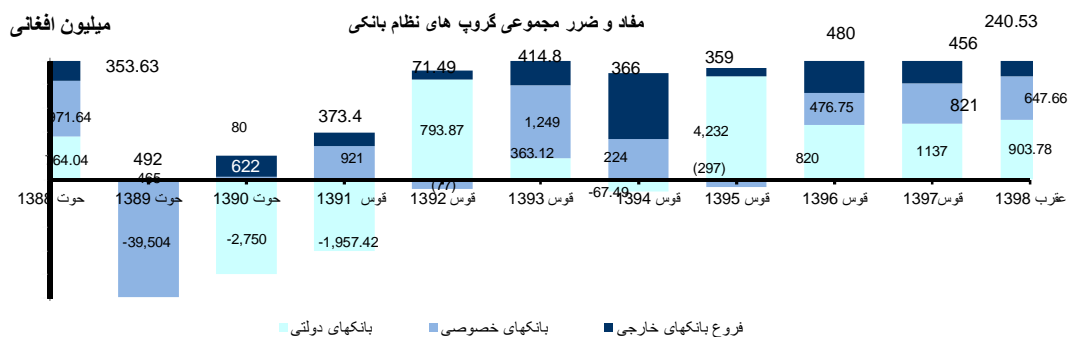
دلیل عمده افزایش در مفاد نظام بانکی در یازده ماه گذشته سال مالی 1398 در مقایسه با دوره مشابه قبلی آن، افزایش در مفاد تکتانه خالص که بابت افزایش در سرمایه گذاری های مفادی میباشد، مفاد ناشی از ارزشگذاری مجدد اسعار خارجی به دلیل افزایش در نرخ اسعار خارجی، مفاد بابت خرید و فروش اسعار و کاهش در مصارف مالیات صورت گرفته است. این در حالیست که مصارف به غیر از تکتانه و ذخیره جبران خساره طی این دوره افزایش و مفاد به غیر از تکتانه کاهش داشته است.

طوریکه در گراف ذیل بنظر می رسد، در سطح گروپی بانکهای دولتی، بانکهای خصوصی و فروع بانکهای خارجی در مفاد قرار دارند. بیشترین بخش مفاد نظام بانکی را بانکهای دولتی تشکیل میدهد که بالغ بر 904 میلیون افغانی گردیده (50 فیصد مفاد خالص سکتور بانکی) و نسبت برگشت بر دارایی آنها بطور سالانه (annualized) 1.16 فیصد میباشد. بانکهای خصوصی به مبلغ 648 میلیون افغانی مفاد خالص نموده (36 فیصد مفاد خالص سکتور) و نسبت برگشت بر دارایی آنها بطور سالانه (annualized) 0.36 فیصد ثبت شده است، در حالیکه گروپ فروع بانکهای خارجی به مبلغ 240 میلیون افغانی مفاد خالص نموده (13 فیصد مفاد خالص سکتور) که نسبت برگشت بر دارایی آنها در حدود 0.62 فیصد میباشد.

بطور کل به تعداد سه بانک جمعاً به مبلغ 179 میلیون افغانی ضرر نموده اند که در دوره قبلی (عقرب 1397) که در آن ضرر مجموعی به پنج بانک مربوط می شد، و بالغ بر 502 میلیون افغانی می گردید. با ید یاد آور شد که بر بنیاد عاید اساسی یا Core Income شش بانک در ضرر قرار دارد که در دوره قبلی این تعداد به هشت بانک میرسید.

⁸ چون سپرید (تفاوت میان تکتانه قروض جدید و تکتانه امانات جدید) بطور ماه وار محاسبه میشود. از اینرو اگر یک بانک در جریان یک ماه هیچ قرض یا امانات جدید و یا هر دو را نداشته باشد، سپرید آن بانک یا بانکها قابل محاسبه نمیشد.

نفع و ضرر نظام بانکی در گراف شماره (10) بتفکیک بانک های دولتی، خصوصی، و فروع بانکهای خارجی ارائه می گردد.

گراف شماره (10)

6.6 سیالیت

در کل نسبت های سیالیت تمام بانک ها از حد اقل تعیین شده بانک مرکزی افغانستان برای سیالیت (نسبت وسیع سیالیت 15 فیصد و نسبت سریع سیالیت 20 فیصد) بلندتر قرار دارند. نسبت سیالیت وسیع نظام بانکی از لحاظ ارزش وسطی یا میدیان از قرارماه عقرب سال 1398، 58.34 فیصد میباشد که در مقایسه با 77.57 فیصد در دوره قبلی (عقرب 1397) به اندازه 19.23 فیصد در این دوره (عقرب 1398) کاهش یافته است.

حسب گزارش های مالی ماه سنبله 1398، نگرانی از تمرکز بیشتر امانات مشتریان نظام بانکی بر امانات بزرگ مشتریان (امانات که بیشتر از 5 میلیون افغانی باشند) وجود دارد. این امانات بزرگ در حدود 58.77 فیصد مجموع امانات مشتریان را تشکیل داده و متشکل از 5242 حساب است، که از لحاظ نقدینگی بسیار مهم پنداشته میشود و یکی از اقلام بدهی های مفر محسوب می شود. برعلاوه حد اوسط امانات بزرگ 27.92 میلیون افغانی میباشد که نسبت به 27.04 میلیون افغانی در ربع قبلی افزایش نموده است.

6.7 وضعیت باز اسعار خارجی

موسسات بانکی در کل در مطابقت با حدود تعیین شده د افغانستان بانک برای وضعیت باز عمومی اسعاری (±40 فیصد) و وضعیت باز انفرادی اسعاری (±20 فیصد) قرار دارد، البته به استثنای چهار بانک که از حد تعیین شده برای وضعیت باز عمومی و انفرادی اسعاری (دالر و یورو طویل المدت) تخظی نموده اند.

در جدول ذیل از قرار ماه سنبله سال 1398 تعداد کارمندان، مقروضین، امانت گذاران و سایر مشتریان ارائه گردیده است:

تعداد	مشخصات
9,399	کارمندان داخلی
66	کارمندان خارجی
67,376	مقروضین
3,837,216	امانات گذاران
14,200	تعداد دوسیه های که رئیس شرکت یا معاون آن طبقه انانث باشد
7,651	سایر مشتریان ⁹

جدول 11

⁹ تعداد سایر مشتریان که تضمینات بانکی، لیترا ف، کرایدت و سایر تضمینات و تعهدات داشته باشند.